

Kvalitetsrapport för grundskolan läsåret 2022/2023

Innehåll

1.	Inledning	4
2.	Normer och värden	6
3.	Kunskaper.....	11
4.	Elevernas ansvar och inflytande	23
5.	Skola och hem	24
6.	Övergång och samverkan.....	27
7.	Skolan och omvärlden	30
8.	Bilaga 1 Antal elever och skolor.....	35
9.	Bilaga 2 Ekonomiska resurser	37
10.	Bilaga 3 Personal	42
11.	Bilaga 4 Förvaltningens utvecklingsarbete och stöd till enheter	44
12.	Bilaga 5 Förutsättningar och resultat uppdelat per skola.....	51

Tabellförteckning

Tabell 1 Statistik om kränkningar.....	7
Tabell 2 Frånvaro per månad och läsår.....	10
Tabell 3 Andel med hög frånvaro.....	10
Tabell 4 Behörighet, andel elever som uppnått målen samt genomsnittligt meritvärde för elever i Helsingborg och riket, kommunala skolor, årskurs 9.....	12
Tabell 5 Elever i åk 9 som uppnått betygsriterier i alla ämnen, kommunala skolor.....	12
Tabell 6 Kunskapsresultat, elever i årskurs 6—8, VT17—VT23.....	12
Tabell 7 Andel elever i åk3 som uppnått kravnivån i matematik, svenska och svenska som andraspråk i Nationella prov.....	13
Tabell 8 Behörighet till gymnasiet uppdelat efter föräldrarnas högsta utbildningsnivå, VT20-VT23.....	14
Tabell 9 Behörighet till gymnasiets yrkesprogram uppdelat per svensk och utländsk bakgrund samt efter föräldrarnas högsta utbildningsnivå, VT20-VT23.....	15
Tabell 10 Betygsfördelning över tid, årskurs 6, matematik.....	16
Tabell 11 Betygsfördelning över tid, årskurs 9, matematik.....	17
Tabell 12 Andel korrekta svar per test och årskurs (matematik).....	17
Tabell 13 Differens mellan betyg och provbetyg (nationella prov).....	22
Tabell 14 Inkomna klagomål, läsåret 2022-2023.....	25
Tabell 15 Vad handlar klagomålen om, läsåret 2022-2023.....	26
Tabell 16 Anmälningar till Skolinspektionen läsåret 22/23.....	26
Tabell 17 Fritidshemmens personal, Helsingborg 2018 - 2022.....	29
Tabell 18 Elever på fritidshem.....	29
Tabell 19 Elever per studie- och yrkesvägledare (heltid).....	31
Tabell 20 Antal barn/elever och skolor, läsåret 2022/23, <i>avrundat till närmsta hundratal</i>	35
Tabell 21 Antal elever över tid, grundskola, uppdelat på kommunala och fristående huvudman.....	35
Tabell 22 Andel elever i fristående skolor i Helsingborg, Lund, Malmö och riket (åk 1 – 9).....	36
Tabell 23 Budget för Barn- och utbildningsnämnden, Belopp i tkr.....	38
Tabell 24 Grundskolans personal, Helsingborg och riket (kommunala skolor), 2017–2022.....	42
Tabell 25 Antal elever uppdelat per skola, indelat i olika kategorier.....	51
Tabell 26 Personalstatistik uppdelat per skola, heltidstjänster.....	53
Tabell 27 Behörighet till yrkesprogram uppdelat per skola, åk 8 och åk 9.....	55
Tabell 28 Andel elever som når godkända betyg i alla ämnen, uppdelat per skola och årskurs.....	56
Tabell 29 Meritvärde i åk 8 och åk 9, uppdelat per skola.....	57
Tabell 30 Frånvaro uppdelad per skola och läsår.....	58
Tabell 31 Resultat av matematiktester, uppdelat per skola, läsåret 22-23.....	59

1. Inledning

Läget inom de kommunala skolorna beskrivs årligen i skolformsvisa kvalitetsrapporter. I kvalitetsrapporterna beskrivs förutsättningar, genomförda insatser, måluppfyllelse och identifierade utvecklingsbehov. Rapporten utgör ett underlag för huvudmannens styrning av verksamheten. Denna kvalitetsrapport avser läget i grundskolan läsåret 2022/23.

Grundskolans uppgift och uppdrag

Grundskolan styrs av skollagen (2010:800) och läroplanerna. Enligt skollagen syftar utbildningen till att barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Utbildningen ska också förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. Utbildningen syftar också till att i samarbete med hemmen främja barns och elevers allsidiga personliga utveckling till aktiva, kreativa, kompetenta och ansvarskännande individer och medborgare.¹

I utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.² I läroplanerna anges utbildningens värdegrund och uppdrag. I läroplanen anges också mål och riktlinjer för utbildningen.

Nämndens inriktning och mål

Barn- och utbildningsnämnden i Helsingborgs stad har i uppdrag att skapa de bästa förutsättningarna för barn och ungas uppväxt, vidare studier, arbete och ett hållbart liv (ur barn- och utbildningsnämndens reglemente).

Barn- och utbildningsnämnden har slagit fast följande inriktning: "Kunskap och lärande är fokus för stadens förskolor och skolor. Alla barn och elever ska ges förutsättningar att utvecklas och nå målen. Särskild vikt ska läggas vid kunskaper i språk och matematik samt skolans kompensatoriska uppdrag. Barn och elever ska känna sig trygga, få stöd i sin personliga utveckling och utveckla sin lust att lära. De ska rustas för en framtid i förändring, där hållbarhet, respekt för demokrati och människors lika värde är centrala begrepp." Genom inriktningen talar nämnden om i vilken riktning politiken vill utveckla verksamheten.

Nämnden har beslutat om fyra mål som gäller läsåret 2022/23:

- Andelen elever som uppnår behörighet till gymnasieskolan ska öka under mandatperioden, målet 2023 är att öka med 0,5 procentenheter
- Andelen elever som klarar gymnasieskolan på tre år ska öka under mandatperioden, målet 2023 är att öka med 0,5 procentenheter
- Andelen elever med hög frånvaro i grundskolan ska minska under mandatperioden, målet 2023 är att minska till 10 procent
- Andelen elever med hög frånvaro i gymnasieskolan ska minska under mandatperioden, målet 2023 är att minska till 35 procent

Verksamhetsstyrning och systematiskt kvalitetsarbete

Varje huvudman inom skolväsendet ska på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Samma gäller för skolenheterna. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska

¹ 4 § skollagen (2010:800)

² 4 § skollagen (2010:800)

genomförs under medverkan av rektor, lärare, förskollärare, övrig personal och elever. Barn i förskolan, deras vårdnadshavare och elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och i andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls.³ Det systematiska kvalitetsarbetet och verksamhetsstyrningen hänger ihop. Genom att analysera verksamhetens resultat kan utvecklingsområden identifieras, insatser planeras, genomförs och följas upp. Uppföljningen visar om insatserna är tillräckliga eller om de behöver revideras. Detta är ett arbete som sker på alla nivåer i organisationen; i klassrummet, i arbetslag, på skolnivå, på förvaltningsnivå och i nämnden. Genom verksamhetsstyrningen länkas de olika nivåerna i styrkedjan ihop så att alla tar ett gemensamt ansvar för de utmaningar som finns. Nämndens mål, stadens inriktningar, den statliga styrningen och övriga styrsignaler omsätts i verksamhetsplanen för Helsingborgs stads skolor till ett sammanfattande styrdokument som gäller för samtliga skolor.

Innehållet i denna rapport

Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras. Denna kvalitetsrapport sammanfattar det systematiska kvalitetsarbetet för de kommunala grundskolorna i Helsingborgs stad. Betygsresultat och personalstatistik är hämtad från Skolverkets statistikdatabas eller från stadens egna databaser. För jämförelser med andra kommuner av liknande storlek används Kolada. Statistiken över frånvaro är hämtad från Beslutsstöd, som är en av stadens egna databaser.

Elever och personal får varje läsår svara på enkäten *Skoltempen* för att ge sin bild av hur skolan lever upp till läroplanens mål. Skoltempen tar upp olika läroplansområden olika år. Under läsåret 2022/23 fick elever och personal svara på frågor som rör lärande, undervisning, stöd och stimulans, elevernas ansvar och inflytande samt övergång och samverkan. Skoltempen är ett av underlagen i dessa delar. De som svarat på Skoltempen är elever i årskurs 4 – 9 och lärare i grundskola och anpassad grundskola. Skoltempen består av ett antal påståenden där den som svarar ska ange i vilken grad hen instämmer med påståendet. På varje fråga kan man svara från 1 (Stämmer inte alls) till 6 (Stämmer helt). Medelvärdet, det värde som anges i denna rapport, är medelvärdet av svaret på varje fråga. Skoltempen genomfördes i november 2022.

Skolinspektionen genomför vartannat år en skolenkät som riktar till samtliga skolor i landet. Elever i åk 5, 8 och år 2 i gymnasieskola, pedagogisk personal i grund- och gymnasieskola samt vårdnadshavare till elever i förskoleklass, grundskola och anpassad skola besvarar frågor om bland annat trygghet, studiero, stöd och stimulans. Skolorna i Helsingborg deltog i skolenkäten år 2022.

Sammanställningar över klagomålsärenden och anmälningar till Skolinspektionen, revisions- och granskningsrapporter samt olika interna underlag har också använts i rapporten. Ett omfattande underlag utgör de kvalitetsrapporter som respektive enhet tar fram. Kvalitetsrapporterna, tillsammans med verksamhetsdialoger och dialogunderlag, ger sammantaget en god bild över verksamhetens olika delar.

Rapporten följer läroplanens struktur. Vissa avsnitt beskriver läget inom två eller flera läroplansområden. Beskrivning av elevsammansättning, ekonomiska, personella och organisatoriska förutsättningar, förvaltningens utvecklingsarbete och resultat uppdelat per skola framgår ur bilagorna.

³ Bestämmelserna om det systematiska kvalitetsarbetet finns 4 kap Skollagen (2010:800)

2. Normer och värden

Enligt läroplanen för grundskolan ska skolan aktivt och medvetet påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i praktisk vardaglig handling i olika sammanhang. Eleverna ska tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero.

Trygghet och förebyggande av kränkande behandling

Att eleverna känner sig trygga och fria från kränkande behandling är en förutsättning för lärande och en del i att nå läroplanens mål för normer och värden. Det finns olika sätt att fånga upp elevernas upplevelse om trygghet. De flesta skolor genomför trygghets- eller trivselenkäter där eleverna får svara på frågor om trygghet, trivsel, studiero, kompisar, med mera. Resultaten från dessa enkäter används för att utveckla skolans arbete. Enkäterna är olika utformade och ger därför ingen sammantagen bild för samtliga skolor. Det pågår därför ett arbete för att undersöka hur en enkät skulle kunna utformas så att den både stödjer respektive skolas arbete och samtidigt kan ge huvudmannen underlag för övergripande insatser.

En övergripande bild av elevers upplevelse av trygghet fås genom Skoltempen och Skolinspektionens enkäter som riktas till ett urval av elever. I Skoltempen ingår frågor om trygghet vart tredje år (senast läsåret 20/21) och Skolinspektionens enkät genomförs vartannat år (senast 2022).

I Skoltempen gav eleverna påståendet *Jag känner mig trygg i skolan*, värdet 5,3 vilket indikerar att de flesta elever känner sig trygga. Pojkar känner sig något tryggare än flickor (värde 5,4 respektive 5,3). Skillnader mellan årskurser är små. Elever i socioekonomiskt starkare områden känner sig något tryggare än eleverna i socioekonomiskt svagare områden. Skolorna konstaterar att bråk som sker mellan barn och unga på fritiden tenderar att påverka arbetet i skolan. Detsamma gäller oroligheter och våldsdåd. Även om elever inte är direkt inblandade i oroligheter/våldsdåd så påverkas eleverna om händelserna sker i deras geografiska närhet. Eleverna blir oroligare och har svårare att koncentrera sig.

Påståendet *Min lärare hjälper mig om jag råkar ut för något* fick värdet 5,1 vilket tyder på att de flesta elever upplever att de får stöd av en vuxen. Detta värde är dock något lägre än värdet på motsvarande påstående som pedagogerna fått svara på. Pedagogerna gav påståendet *I mitt arbete lyckas jag skapa trygghet hos eleverna* värdet 5,3 vilket tyder på att pedagogerna uppfattar att de är bättre på att hjälpa elever som råkat ut för något än vad eleverna själva upplever.

Skolinspektionens enkät 2022 visar att eleverna i Helsingborg känner sig tryggare än elever i andra kommuner (i genomsnitt) och de elever som svarade på enkäten 2022 skattar tryggheten högre än de elever som svarade på enkäten 2020. När det gäller arbetet mot kränkande behandling visar Skolinspektionens enkät en mer splittrad bild. År 2022 var det generellt färre elever som ansåg att vuxna reagerade om de fick reda på att någon varit elak mot en elev än det var i enkätsvaren 2020. Eleverna i Helsingborg uppgav dock i högre grad än sina skolkamrater i andra kommuner att vuxna reagerade. Den fördjupade analysen av Skolinspektionens enkät sker inom respektive skola.

Av de klagomål som inkommer till Skol- och fritidsförvaltningen handlade en fjärdedel (25 stycken) om kränkande behandling. Samtliga anmälningar (11 st) till Skolinspektionen under läsåret 22–23 handlade om kränkande behandling. *Läs mer om klagomål och Skolinspektionsanmälningar i kapitel Skola och hem.*

Utvecklat arbetssätt för att förebygga, förhindra och åtgärda kränkande behandling

Ett omfattande arbete har under de senaste läsåren genomförts för att utveckla arbetssättet för att förebygga, förhindra och åtgärda kränkande behandling. Tidigare användes den s.k. Olweusmodellen i Helsingborg och erfarenheterna av det arbetet har tagit med i det nya arbetssättet. Det nya arbetssättet är bredare och följer den lagstiftning som finns inom området.

En central del i det utvecklade arbetssättet är systemstödet DF Respons. I DF Respons rapporterar skolans personal incidenter av upplevd kränkande behandling (samt olycksfall). Både anmälan/rapportering, dokumentation och analys sker i systemet, dvs systemet stödjer hela ärendegången. Det finns möjlighet att ta ut statistik från systemet och således analysera vilken typ av kränkningar som förekommer, var och när på dagen de sker, vilka som är utsatta, osv. Skolans plan mot kränkande behandling ska dokumenteras i systemstödet från hösten -23.

Systemstödet DF Respons ger möjlighet att arbeta mer samlat med att förebygga, förhindra och åtgärda kränkande behandling. Under läsåret 22/23 så implementerades systemstödet och arbetssättet i skolorna. Personalen har gått utbildningar i att lära sig hur det nya systemet fungerar och skolornas interna rutiner har setts över. Erfarenheten så här långt är positiva. Systemet upplevs underlätta arbetet. Samtliga skolformer; förskola, grundskola, gymnasieskola (något fördröjd implementering), anpassad skola och ISH använder DF Respons från och med 1 juli 2023.

Vilka kränkningar förekommer?

När en upplevd kränkning rapporteras i DF Respons så anges var kränkningen ägde rum, vilken tid på dagen, tillvägagångssätt, vad den handlade om, osv. Eftersom systemet är relativt nytt och implementeringen skett successivt så är statistiken för läsåret 22-23 inte heltäckande. Men utifrån den data som finns går det ändå att få en fingervisning om kränkningarnas karaktär.

Av de anmälningar om upplevd kränkande behandling i grundskolan som registrerades VT-23 så kan vi konstatera att två tredjedelar (66%) bedömdes, efter utredning, vara en kränkning. I ungefär 10 % av fallen hade någon bedömning inte gjorts och i 23 % av fallen så bedömdes händelsen inte vara en kränkning. De flesta anmälda kränkningar var fysiska (44%). Skolgården eller korridoren/kapprum var de vanligaste platserna för kränkningar.

Tabell 1 Statistik om kränkningar

Bedöms som kränkning	Antal	%	Tillvägagångssätt *	Antal	%
Ja	901	66,3%	Fysiskt	864	43,7%
Nej	316	23,3%	Verbalt	742	37,5%
Inte bedömd	139	10,2%	Hot om våld	129	6,5%
Händelsen har ej ägt rum	2	0,1%	Psykosocialt	104	5,3%
Totalt	1358	100,0%	Sociala medier	61	3,1%
			Text- och bildburet	40	2,0%
			Annat	22	1,1%
			Skadegörelse, stöld	15	0,8%
			Totalt	1977	100,0%

Källa: Statistik ur DF Respons, avser grundskola, vårterminen -23.

Bedömningen är att eleverna generellt är trygga i våra skolor, samtidigt är det viktigt att skolorna fortsätter att arbeta med trygghet och att skapa en miljö fri från kränkningar. Erfarenheterna av det nya arbetssättet med att förebygga, utreda och åtgärda kränkande behandling är goda och skapar bättre förutsättningar för att minska kränkningar i skolan. Förvaltningen kommer fortsättningsvis att följa implementeringen av det nya arbetssättet för att säkerställa att det används och att den information som kan fås ur systemet nyttiggörs.

Studiero

Studiero är en viktig förutsättning för elevers utveckling och lärande. Studiero innebär inte att det behöver vara tyst i klassen eller att alla ska sitta stilla utan studiero innebär att eleverna ska ha möjlighet

att koncentrera sig så att ett lärande kan ske. Det innebär att upplevelsen av studiero kan variera, både från elev till elev men också beroende på ämne, uppgift som ska lösas, lokalernas utformning, osv. Området studiero har undersökts flitigt det senaste decenniet både av forskare och av Skolinspektionen, och föga överraskande så lyfts lärarens arbete med att gestalta en stimulerande undervisning fram som en viktig faktor för att det ska råda studiero.

I Skolinspektionens elevenkät 2022 undersöks elevernas upplevelse av studiero. På frågan "Hur ofta är det arbetsro på lektionerna" svarar 54% av eleverna i våra kommunala skolor att det alltid eller oftast är arbetsro på lektionerna, medan 13% svarar att det sällan eller aldrig råder arbetsro.

Studiero betyder ofta olika saker för olika elever och är därför svårt att fånga i enkäter. Skolinspektionen har till exempel ändrat frågorna i sin skolenkät och frågar nu eleverna om de har arbetsro istället för att fråga om studiero, samt om eventuellt stök påverkar koncentrationen (tidigare frågades om andra elever störde ordningen). Det nya sättet att fråga innebär att det är svårt att jämföra svaren med tidigare års svar. Men om man jämför resultaten för Helsingborg med riket så ser man att eleverna i Helsingborg skattar arbetsron och koncentrationsmöjligheten ungefär lika som andra elever som svarat på enkäten. Arbetsro får värdet 5,7 i årskurs 5 (riket 5,5) respektive 5,8 i årskurs 8 (riket 5,7) på en tiogradig skala. Flickor och pojkar i årskurs fem skattar arbetsron lika, medan flickorna i årskurs åtta skattar arbetsron något lägre än pojkarna.

Studiero/arbetsro är det frågeområde som får lägst resultat bland eleverna i Skolinspektionens enkät. Förvaltningens egen undersökning i Skoltempen visar liknande resultat.⁴ I Skoltempen ger eleverna påståendet *Jag har den studiero jag behöver för att kunna arbeta* betyget 4,6 vilket innebär att studiero är ett av de områden i hela Skoltempen som får lägst resultat. Det finns även skillnader mellan enheter, från 4,3 till 4,8.

Ur skolornas kvalitetsrapporter framkommer att det pågår ett aktivt arbete med att främja studieron. Till exempel Drottninghögskolan har använt sina *uppbyggande medel*⁵ till att anställa fler lärare med kompetens i matematik och svenska som andraspråk. Det har möjliggjort arbete i mindre grupper vilket lett till ökad studiero i skolan. Frågan om arbetsro/studiero är en fråga som eleverna ofta tar upp i klassråd och elevråd. Där har eleverna möjlighet att tillsammans med andra elever, lärare och skolledning påverka arbetet med att främja arbetsron. Många rektorer arrangerar också hearings med elevgrupper för att få elevernas syn på frågan.

De flesta skolor beskriver att studieron är god men det finns också några exempel på motsatsen. Det kan till exempel handla om att en övergång från åk 3 till åk 4 inte genomförts väl vilket lett till oro när den nya klassen börjar åk 4 eller att det blir stökigt om den ordinarie läraren är frånvarande och ersätts av vikarie.

Forskningen visar att lärarens ledarskap i klassrummet är den enskilt största faktorn som har betydelse för studieron⁶. Att stärka ledarskapet i klassrummet är därför den viktigaste åtgärden för att öka studieron. Detta sker på olika sätt där olika åtgärder bidrar med sin del. I några skolor har lärare fått kompetensutveckling i att lära sig att bättre hantera utåtagerande elever. Att komma överens om en gemensam lektionsstruktur är också vanligt. Det ger eleverna igenkänning och bidrar till att det finns en bra struktur på lektionen. Även skolans ordningsregler och de klassregler som klasserna själva tar fram bidrar till att öka studieron. Goda relationer med vårdnadshavare lyfts också fram som en framgångsfaktor i många skolor.

⁴ Studiero ingick i Skoltempen HT20.

⁵ Uppbyggande medel kallas de medel som tilldelas vissa skolor baserat på elevsammansättningen. Medlen syftar till att kompensera för att elevernas föräldrar har låg utbildningsbakgrund och/eller är födda utanför Sverige, se även avsnitt *Ekonomiska förutsättningar*.

⁶ Skolforskningsinstitutet. Främja studiero i klassrummet – lärares ledarskap. Systematisk forskningssammanställning 2021:02

Sammanfattningsvis är bedömningen att studieron överlag är god i skolorna och att de skolor som har brister arbetar målmedvetet med att öka studieron.

Frånvaro

Att vara frånvarande från undervisningen gör det svårare för eleven att lära sig tillräckligt. Det finns ett tydligt (negativt) samband mellan frånvaro och behörighet till gymnasiet. Ju högre frånvaro desto högre risk att inte klara skolan.

Det finns idag forskning kring vad som främjar närvaro i skolan, och både Skolinspektionen och Skolverket har rapporter och stödmaterial för att stödja huvudmän och rektorer i det närvarofrämjande arbetet. De beskriver att arbetet för att främja närvaro kräver insatser inom flera olika områden. Skolan behöver för det första ha en organisation som främjar närvaro genom att exempelvis ha ett helhetsperspektiv och en systematik i arbetet med närvaron och de behöver ha ett främjande och förebyggande elevhälsoarbete. För det andra behöver skolan ha en god lärandemiljö där relationerna mellan elever och vuxna är tillitsfulla och där eleverna möter en undervisning som är anpassad till dem och som stimulerar och motiverar dem. För det tredje behöver skolan ha en trygg miljö som bland annat innefattar en känsla av att det är möjligt att lyckas med sitt skolarbete och att ha inflytande över sin skolvardag.

För ett par år sedan initierades ett omfattande arbete för att förebygga frånvaro och främja närvaro. Samtliga skolor fick utbildning om vilka riskfaktorer som finns och hur dessa kan förebyggas, förhindras och åtgärdas – samt stöd i att etablera en arbetsorganisation för det frånvaroförebyggande arbetet. Grunden för att ha bra koll på elevers närvaro och frånvaro ligger i schemat. Skolorna fick utbildning och stöd i hur de kan arbeta med schemaläggning, frånvaroregistrering, ledighetsansökningar med mera för att säkerställa ökad enhetlighet och att det finns väl fungerande rutiner och arbets sätt. Specialpedagoger från Elevhälsan har, tillsammans med verksamhetschefer och rektorer, genomfört riktade insatser till de skolor som har högst frånvaro. Det har till exempel handlat om utbildningsinsatser kring vilka komponenter som är avgörande i att skapa en närvarokultur, workshops kring utredningsförfarande, specialpedagogisk handledning kring rutiner och struktur i närvaroarbetet, hur man skapar en tillgänglig lärmiljö, osv. Olika insatser för att förbättra samverkan med socialtjänsten har också genomförts. Barn- och utbildningsnämnden och Socialnämnden har tagit fram ett gemensamt mål för minskad frånvaro och detta skapar förutsättningar för ännu djupare samarbete utifrån respektive nämnds ansvarsområde.

Förvaltningen har också förstärkt utredningskapaciteten i skolpliktsärenden och uppdaterat de rutiner skolorna ska följa för att utreda ärenden där folkbokförda barn inte kommer till skolan. Ett skolpliktsärende är ofta komplicerat och består av många steg som ska haka i varandra. Detta kräver tydlig ansvarsfördelning och samsyn kring roller och hur allt ska göras i praktiken.

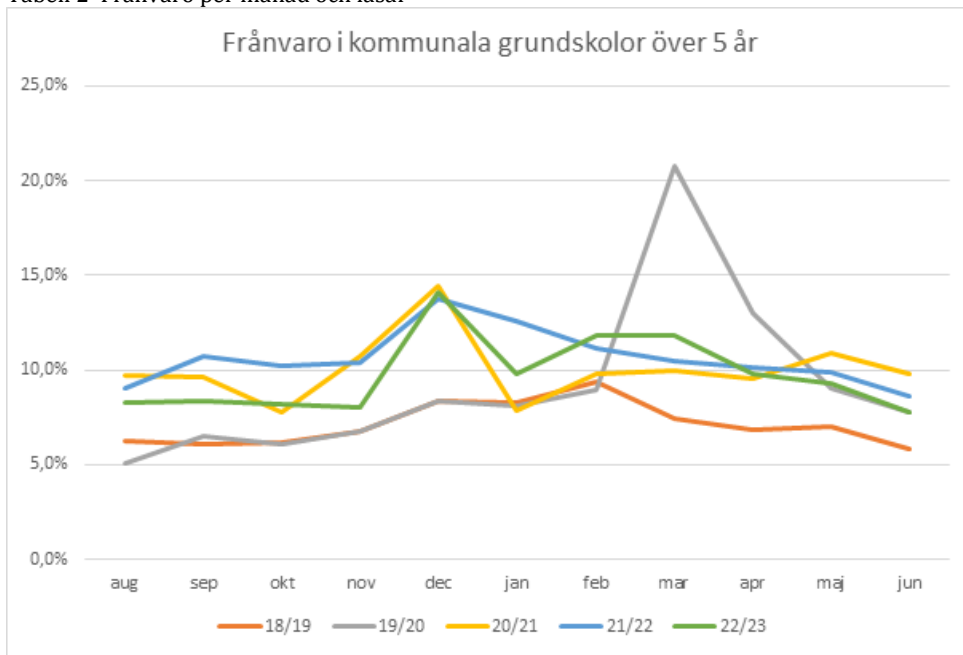
Många skolor lyfter i sina kvalitetsrapporter fram exempel på hur de utvecklat sitt arbete med frånvaron. För till exempel Allerums skola ledde pandemin till en hög frånvaro bland elever; ett mönster som kvarstod efter pandemin. Eftersom hög frånvaro är en relativt ny företeelse för skolan så fanns det en viss osäkerhet i hur detta skulle hanteras. Skolan har därför under arbetat med att tydliggöra rutinerna för hur frånvaro ska registreras, vem som gör vad, hur uppföljning av elevers frånvaro ska ske, kontakter med vårdnadshavare, osv.

Frånvaron högre än före pandemin

Frånvaron inom grundskolorna är relativt hög. Om man jämför frånvaron läsåret 22/23 med läsåret 18/19 så kan man konstatera att den totala frånvaron ligger högre läsåret 22/23 (9,9 procent) än läsåret 18/19 (7,2 procent). Frånvaron ökar ju äldre eleverna blir. I till exempel årskurs 9 så var eleverna i genomsnitt frånvarande 13 procent av lektionstiden under läsåret 22/23 (*framgår inte ur tabellen*), vilket är högre än under pandemiåren. Det finns en handfull skolor vars frånvarosiffor är lägre läsåret 22/23 än de var 18/19, men de flesta skolor har en högre frånvaro.

Sjuttion procent av eleverna hade hög frånvaro, dvs var frånvarande mer än 15 % av lektionstiden läsåret 22/23. Detta kan jämföras med läsåret 18/19 då 10 procent av eleverna hade hög frånvaro.

Tabell 2 Frånvaro per månad och läsår

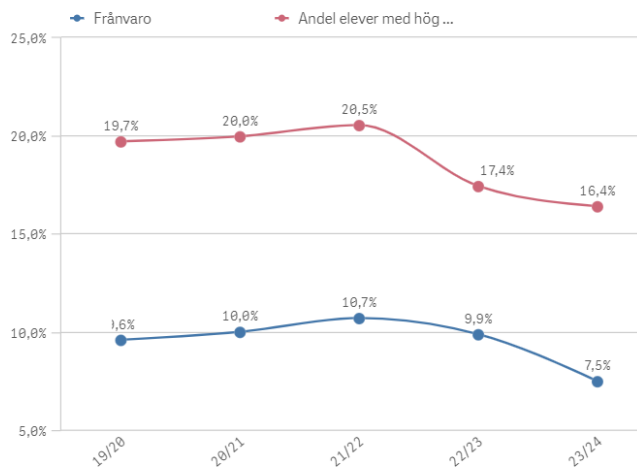

Källa: Beslutsstöd/verksamhetssystem

Läsåren 19/20 och 20/21 påverkades frånvaron starkt av Coronapandemin. Läsår 18/19 kan ses som ett "normalår".

Tabell 3 Andel med hög frånvaro

Frånvaro/Andel elever med hög frånvaro (>15 %) över tid

Källa: Skola 24

Pandemin ledde till en ökad frånvaro, vilket var naturligt till följd av både smittspridning och de begränsningar som gällde då. Men det som är oroväckande är att frånvaron inte återgått till de nivåer som gällde innan pandemin utan verkar ha stabiliserats på en högre nivå. Detta är inte unikt för Helsingborgs stads skolor utan ett mönster som känns igen nationellt. Både i Helsingborg och nationellt kan vi alltså se ett ändrat beteendemönster, men vi har svårt att hitta heltäckande förklaringar till detta. Bedömningen är att alla skolor har en hög medvetenhet om närvarans betydelse för elevernas studieresultat. De senaste åren har intensiteten i arbetet ökat. Kunskapsnivån har höjts, skolornas rutiner

för schemaläggning, registrering av frånvaro och rutiner för att kontakta vårdnadshavare och agera när en elevs frånvaro har förbättrats. Analyser av frånvaron sker i högre grad än tidigare. Samarbetet med socialtjänsten utvecklas. Stort fokus ligger även på att göra övergångar mellan stadier och skolformer sömlös för eleverna.

Eftersom de insatser som hittills genomförts inte gett tillräckliga resultat krävs att arbetet fördjupas. En översyn av det arbete som gjorts hittills ska genomföras och utifrån det ska tidsatta förbättringsåtgärder genomföras. Arbetet omfattar struktur, rutiner, organisering, systemstöd, med mera. Det operativa arbetet leds av en projektgrupp med kompetenser från olika delar av förvaltningen. Styrgruppen leds av förvaltningsdirektören. Översynen påbörjades hösten -23 och är pågående.

3. Kunskaper⁷

Enligt läroplanen ska skolan ansvara för att eleverna inhämtar och utvecklar sådana kunskaper som är nödvändiga för varje individ och samhällsmedlem. Skolan ska erbjuda eleverna strukturerad undervisning under lärares ledning, såväl i helklass som enskilt. Lärarna ska sträva efter att i undervisningen balansera och integrera kunskaper i sina olika former. Elever som har behov av stöd för att nå kunskapskraven i matematik, svenska och svenska som andraspråk i lågstadiet ska få stöd tidigt och anpassat efter sina behov.

Tabell 2 sammanfattar kunskapsresultaten sedan läsåret 2017/18 för den kommunala grundskolans avgångselever i årskurs 9. Över tid är andelen elever med behörighet⁸ till gymnasiet stabil med mindre variationer från år till år. Behörigheten till gymnasiet har ökat de senaste åren och uppgår till 83,9 procent vårterminen 2023⁹. Detta är något högre än för riket som helhet (kommunala huvudmän). Om man inkluderar resultatet från sommarskolan så uppgår behörigheten till 86,3%. Det innebär att 156 elever inte nådde behörighet till gymnasieskolan efter årskurs 9.

Variationerna mellan enheterna är relativt stora (*se bilaga*) och det finns även variationer mellan åren. Ättekullaskolan, Laröds skola, Slottsvångsskolan och Gantofta skola är skolor som kraftigt förbättrat sina behörighetsresultat jämfört med föregående läsår, medan resultaten för bland annat Tågaborgsskolan, Pårps skola och Anneroskolan sjunkit.

Andelen elever som uppnår godkänt betyg A—E i alla ämnen ligger på 73 % i Helsingborg. Det är en svag återhämtning från förra läsårets resultat som var det lägsta på flera år. De ämnen som flest elever inte når godkända betyg i är svenska som andraspråk, matematik och kemi/fysik.

Även det genomsnittliga meritvärdet¹⁰ var VT23 något högre än året innan. Om man jämför andelen elever som uppnår godkänt betyg i alla ämnen med hur meritvärdena utvecklats över tid så kan man se att trenden gått mot en ökad tudelning; andelen med godkända betyg är minskande samtidigt som meritvärdena legat relativt stabila. Meritvärdet och andelen elever som når minst E i alla ämnen ligger något högre för Helsingborgs stads skolor än för riket som helhet. Om man jämför med andra större städer så ligger Helsingborg i den övre delen av resultatlistan.

⁷ Inklusive läroplansområde Bedömning och betyg

⁸ För att uppnå behörighet till gymnasiet yrkesprogram krävs godkända betyg i de gymnasiegemensamma ämnena svenska/svenska som andraspråk, matematik och engelska samt i ytterligare fem andra ämnen.

⁹ För att kunna göra jämförelser med riket används resultatstatistiken från Skolverket (där sommarskola inte ingår).

¹⁰ Meritvärdet är det som avgör huruvida elevens kunskapsresultat räcker för att bli antagen till det sökta gymnasieprogrammet. Meritvärdet baseras på elevens betyg och mäter elevens kunskapsnivå.

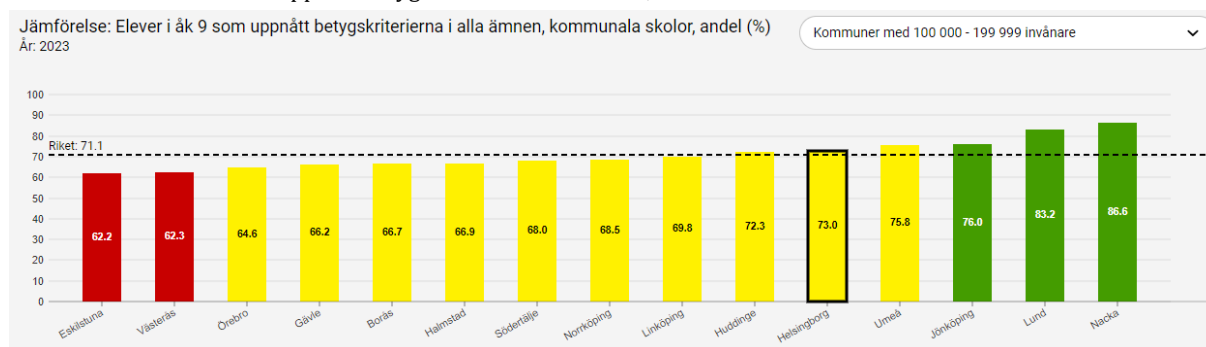
Tabell 4 Behörighet, andel elever som uppnått målen samt genomsnittligt meritvärde för elever i Helsingborg och riket, kommunala skolor, årskurs 9

Elever i årskurs 9		VT18	VT19	VT20	VT21	VT22	VT23
Kommunal Huvudman							
Andel som är behöriga till yrkesprogram	Helsingborg	81,6%	82,1%	84,0%	84,8%	84,4%	83,9%
	Riket, kommunala	82,7%	82,5%	84,0%	84,6%	83,3%	83,7%
Andel elever som uppnår minst betyget E i alla ämnen	Helsingborg	72,2%	75,9%	73,6%	75,4%	71,9%	73,0%
	Riket, kommunala	73,5%	73,4%	74,1%	74,0%	71,9%	71,1%
Genomsnittligt meritvärde	Helsingborg	227,8	234,8	231,4	232,1	226,1	228,5
	Riket, kommunala	223,3	224,5	225,9	226,8	224,2	223,60

Källa: Skolverket

Observera att behörigheten är högre om man även beaktar resultaten efter sommarskola.

Tabell 5 Elever i åk 9 som uppnått betygsgränser i alla ämnen, kommunala skolor

Källa: Kolada

I tabell 6 redovisas kunskapsresultaten för årskurserna 6 – 8. Vi kan konstatera att trenden är sjunkande för samtliga årskurser både om man ser till andelen behöriga och andelen elever som uppnår minst betyg E i alla ämnen. Måttet behörighet till yrkesprogram fångar hur stor andel av eleverna i respektive årskurs som uppnår godkända betyg i svenska/svenska som andraspråk, matematik och engelska samt i ytterligare fem andra ämnen. Det är ett snävare mått än andel E i alla ämnen som beskriver resultatet samlat för alla ämnen. Att enbart 65,7 % av eleverna uppnår minst E i alla ämnen i årskurs 6 pekar på behovet av både tidigare insatser och mer specifika insatser. Siffrorna indikerar att stödinsatserna ökas mot slutet av skoltiden för att eleverna ska bli behöriga till gymnasieskolan när de slutar årskurs 9. Det är förvisso positivt att elever får stöd för att gå ut grundskolan med godkända betyg, men för eleverna hade tidigare insatser varit att föredra.

Tabell 6 Kunskapsresultat, elever i årskurs 6—8, VT17—VT23

Elever i årskurs 8	VT18	VT19	VT20	VT21	VT22	VT23
Andel som är behöriga till yrkesprogram	78,6%	75,4%	73,2%	77,9%	76,8%	76,0%
Andel elever som uppnår minst betyget E i alla ämnen	70,2%	67,6%	65,5%	65,0%	65,7%	63,1%

Elever i årskurs 7						
<i>Andel som är behöriga till yrkesprogram</i>	77,6%	74,3%	76,5%	78,1%	76,8%	72,8%
<i>Andel elever som uppnår minst betyget E i alla ämnen</i>	69,0%	67,0%	65,50%	69,30%	62,69%	60,40%
Elever i årskurs 6						
<i>Andel som är behöriga till yrkesprogram</i>	81,4%	78,0%	82,8%	81,7%	77,3%	76,2%
<i>Andel elever som uppnår minst betyget E i alla ämnen</i>	75,4%	72,2%	74,7%	73,2%	68,5%	65,7%

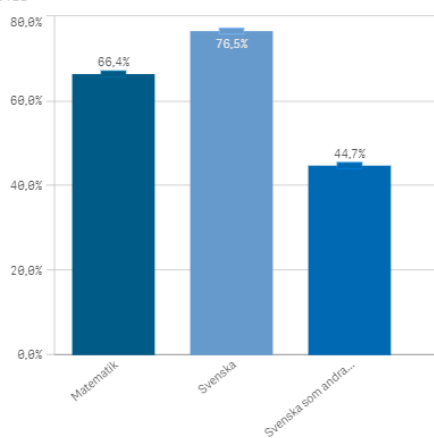
Källa: Betygsdatabasen och egen uträkning

De yngre elevernas progression följs upp löpande av lärarna och dokumenteras i lärportalen Unikum. Elevernas kunskaper i svenska, svenska som andraspråk och matematik ska bedömas utifrån ett bedömningsstöd som Skolverket tillhandahåller och som är obligatoriskt att använda. I övriga ämnen är bedömningsstöd frivilliga att använda.

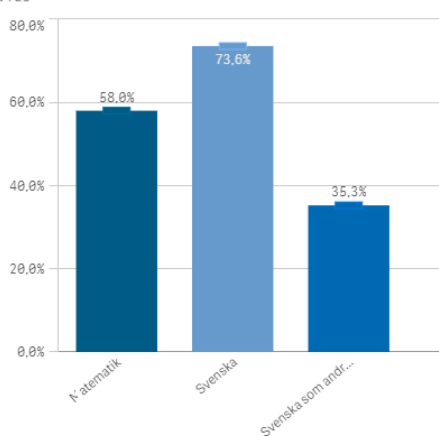
Nationella prov arrangeras i årskurs 3, 6 och 9 som ett stöd för att likvärdigt och rättvist göra bedömningar och sätta betyg på en elevs kunskaper. Resultatet visar att det finns relativt många elever i årskurs 3 som inte nådde upp till kravnivån, se tabell 7. Om man jämför resultaten mellan VT23 och VT22 så kan man se att det är en lägre andel elever som uppnådde kravnivån VT23 än VT22.

Tabell 7 Andel elever i åk3 som uppnått kravnivån i matematik, svenska och svenska som andraspråk i Nationella prov

Andel elever som uppnått kravnivån per ämne/delprov
VT22

Andel elever som uppnått kravnivån per ämne/delprov
VT23

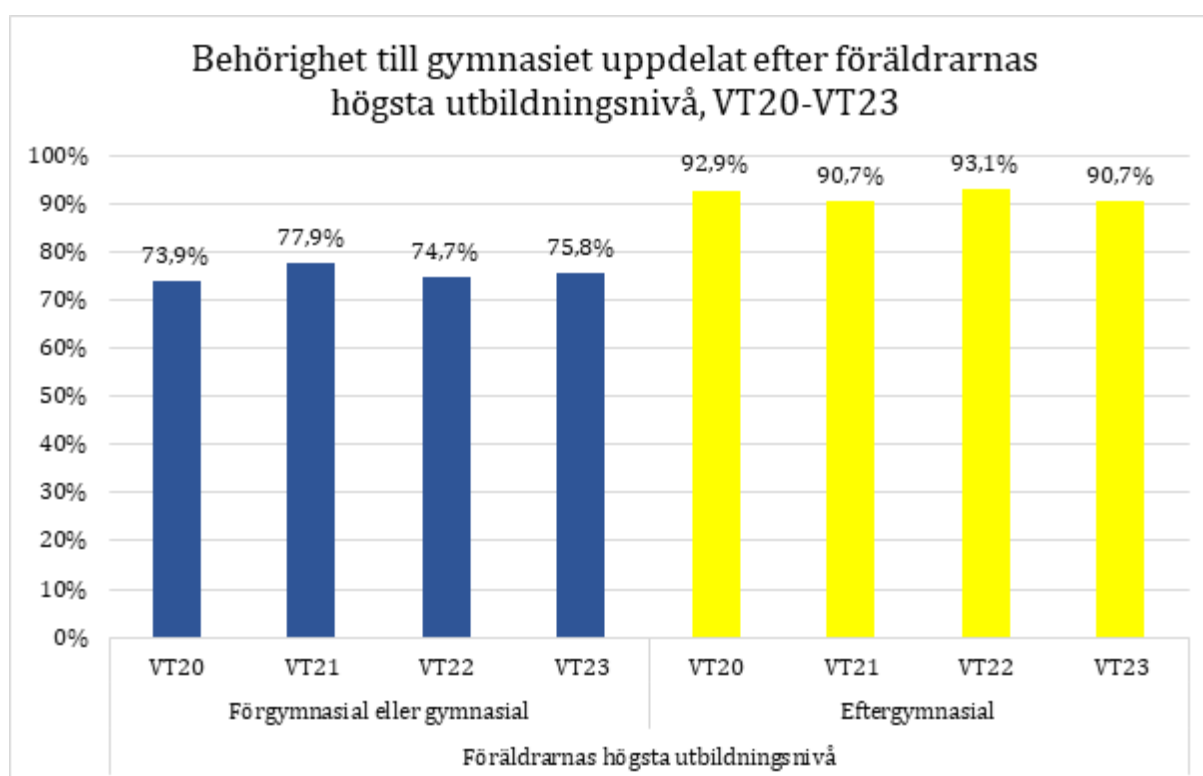

Källa: Beslutsstöd

Elever har olika förutsättningar att nå målen för gymnasiebehörighet. Sedan tidigare vet vi att elevens ursprung samt föräldrars utbildningsbakgrund är två viktiga bakgrundsfaktorer som påverkar elevernas möjligheter att klara av sin skolgång.¹¹

Om man ser till föräldrarnas utbildningsnivå så kan man konstatera att elever vars föräldrar har eftergymnasial utbildning klarar skolan bättre än de elever vars föräldrar enbart gått i grundskola, gymnasieskola eller motsvarande. Över 90 % av den förstnämnda gruppen uppnår behörighet till gymnasieskolan, medan ungefär 75 % av den sistnämnda gruppen uppnår behörighet. Föräldrars utbildningsbakgrund har stor påverkan på elevers skolresultat. Därför ges denna parameter stor tyngd i fördelningen av kompensatoriska medel till skolorna.

Tabell 8 Behörighet till gymnasiet uppdelat efter föräldrarnas högsta utbildningsnivå, VT20-VT23

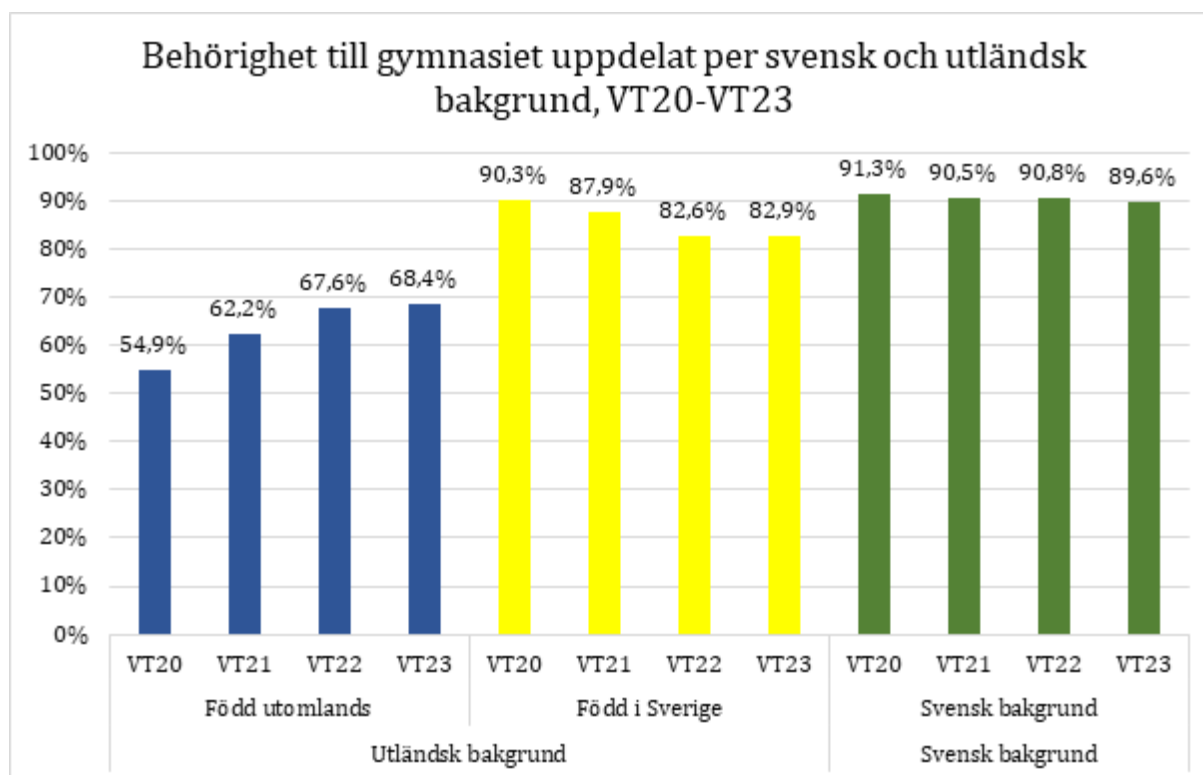

Källa: Skolverket (Grundskola/Betyg årskurs 9)

Elever som är födda utomlands har lägst behörighet till gymnasiet. De senaste åren har behörigheten ökat något i denna grupp och den uppgick VT23 till 68,4 %. Om eleven har utländska föräldrar men är född i Sverige så är behörigheten avsevärt högre, drygt 80 %. Högst behörighet har elever födda i Sverige och med svenska föräldrar. I den gruppen uppnådde ungefär 90 procent av eleverna behörighet till gymnasieskolans yrkesprogram.

¹¹ Skolorna får ekonomisk kompensation både från staten och från kommunen för att utjämna skillnader i elevers förutsättningar som beror på deras bakgrund och föräldrars utbildningsnivå, se avsnitt *Ekonomiska förutsättningar*.

Tabell 9 Behörighet till gymnasiet yrkesprogram uppdelat per svensk och utländsk bakgrund samt efter föräldrarnas högsta utbildningsnivå, VT20-VT23

Definition av "bakgrund":

- Elever med **svensk bakgrund** är elever födda i Sverige med minst en förälder född i Sverige.
- Elever med utländsk bakgrund **födda i Sverige** är elever med båda föräldrarna födda utomlands, men själva är födda i Sverige
- Elever med utländsk bakgrund **födda utanför Sverige** är elever födda utanför Sverige som invandrat till Sverige.

Professionsutveckling i matematik

Många elever som inte uppnår behörighet till gymnasiet saknar godkänt i matematik. Detta gäller både nationellt och i Helsingborg. Matematikundervisningen är därför ett prioriterat område i verksamhetsplanen för Helsingborgs stads skolor. Analyser visar att det som behöver förbättras är både kvaliteten i undervisningen, likvärdigheten i bedömning samt elevernas förhållningssätt till lärandet i matematik.

Arbetet med professionsutveckling i matematik påbörjades hösten 2020 i Helsingborgs stad. Skolorna som ingår i utvecklingsarbetet har valt utifrån tre urvalskriterier: a) stort antal elever med icke godkända betyg i matematik, b) varierande resultat (exempelvis i betyg, på NP eller på Helsingborgs stads digitala matematikscreeningar), c) stor diskrepans mellan betyg och resultat på NP. Professionsutvecklingen innebär att lärarna tillsammans identifierar gemensamma problem, att dessa problem analyseras gemensamt, man identifierar relevanta åtgärder och genomför dessa. Grundtankarna från analysmodellen (Schildkamp, 2016) har kompletterats med det kollegiala lärandet som går ut på att observera och ge feedback till varandra.

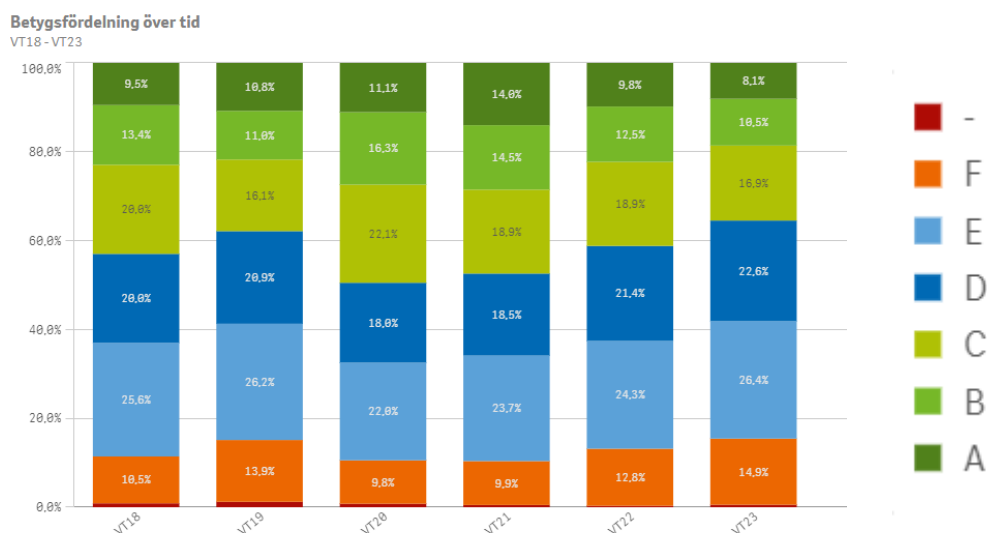
På de utvalda skolorna deltar alla verksamma matematiklärare samt skolledare¹². Varje skolenhet bildar en grupp som handleds av handledare. Handledarna är matematiklärare med erfarenhet av skolutvecklingsarbete. Under ett läsår träffas grupperna sex gånger. Mellan träffarna organiserar skolorna egna träffar för utvecklingsarbetet.

Fokus på träffarna är att ge skolorna ökad kunskap i hur man kan driva ett skolutvecklingsarbete med hjälp av analysmodellen. På träffarna ges skolorna stöd i deras arbete med att analysera data, identifiera problemområden, utforma målsättningar samt åtgärder och uppföljning. Träffarna ska även skapa möjligheter för kollegiala samtal, inom och mellan skolor, om hur matematikundervisning kan organiseras för att skapa goda inlärningsmöjligheter hos eleverna.

Resultatutveckling i matematik

Att arbeta med professionsutveckling är ett långsiktigt arbete där fokus ligger på att utveckla undervisningen för att därigenom förbättra resultaten. Observationer och självskattningar är viktigt för att följa hur undervisningens kvalitet utvecklas. Vi kan se att de skolor som deltagit i professionsutvecklingen gör bättre analyser av sina verksamhetsresultat. När det gäller betygsutvecklingen så kan vi inte ännu se att professionsutvecklingen lett till förbättrade elevresultat. I tabell 10 och 11 kan vi se hur betygsfördelningen i årskurs 6 respektive årskurs 9 utvecklats de fem senaste åren. För årskurs 6 kan vi se att andelen elever med A har minskat de senaste åren, medan både andelen F (icke godkänd) och andelen E ökat. Det innebär att färre elever når riktigt höga resultat. När det gäller årskurs 9 kan vi se att resultatet VT23 bryter mot mönstret från de föregående åren genom att andelen A ökat och andelen E (och F) minskat. Det stödjer bilden att insatser ges till elever sent i skolgången.

Tabell 10 Betygsfördelning över tid, årskurs 6, matematik

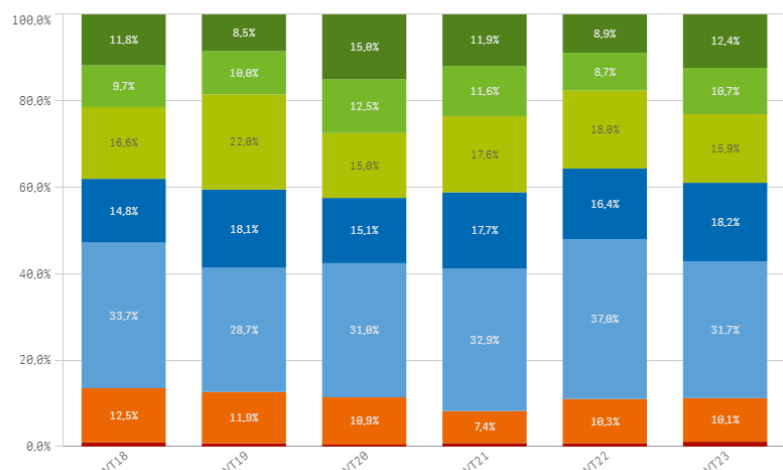

Källa: Beslutsstöd

¹² De skolor som genomför professionsutveckling i matematik Svensgårdsskolan, Pårps skola, Tågaborgsskolan, Högastensskolan, Drottninghögskolan, Gläntansskolan, Slottvångsskolan och Västra Berga skola. Annero påbörjar.

Tabell 11 Betygsfördelning över tid, årskurs 9, matematik

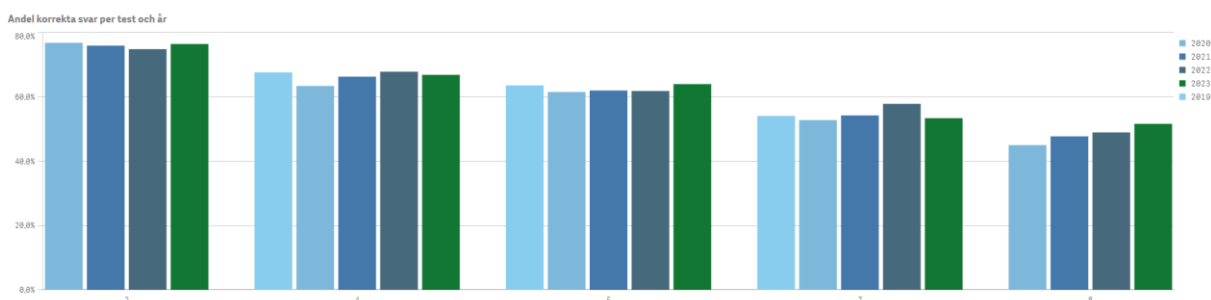
Betygsfördelning över tid
VT18 - VT23

För att kunna följa elevernas matematikkunskaper genomför förvaltningen datainsamling i matematik. Datainsamlingen sker genom digitala matematiktester och är självvärtande. Matematiktester sker i årskurs 2, 4, 5, 7 och 8. Testerna består av uppgifter som är utformade för att mäta mot kunskapskraven för betyget E. Testerna visar att ju äldre eleverna är desto lägre är andel korrekta svar. I årskurs 5 så uppgår andelen korrekta svar till drygt 60 %, medan i årskurs 8 så uppgår andelen korrekta svar till knappt 50 %. För årskurs 8 har resultaten förbättrats de senaste åren, vilket är positivt. För årskurs 5 och 7 är resultatet sämre än året innan. Resultaten visar att skolorna måste lägga mer fokus på matematiken i de yngre årskurserna och sedan hålla i hela vägen. För att testerna ska vara till hjälp krävs att skolorna har ett medvetet arbete för hur testresultaten ska tas omhand.

I bilagorna finns fler matematikresultat, uppdelat per skola.

Tabell 12 Andel korrekta svar per test och årskurs (matematik)

Källa: Beslutsstöd, Datainsamling i matematik

Professionsutveckling i språkutvecklande undervisning¹³

¹³ Jim Cummins har i många år bedrivit forskning i flerspråkiga sammanhang med fokus på elevers skolframgång. Cummins studier handlar om interaktionen i klassrummet, dels mellan eleverna och dels mellan läraren och eleverna. Utifrån Cummins forskning har en modell för språkutvecklande undervisning utformats. Modellen har tre fokus: *fokus på innehåll, fokus på språk och fokus på*

Elevers lärande underlättas av att eleven har bra språkförmåga. Elever med annat modersmål än svenska och elever med bristande ordförråd har ett större behov av att öka sin språkförmåga. Det är därför viktigt att alla lärare har goda kunskaper om hur de kan arbeta språkutvecklande i de ämnen de undervisar i. Några av de skolor som har många elever med annat modersmål än svenska, har språk som ett prioriterat verksamhetsmål. Det innebär att skolorna på ett målmedvetet sätt arbetar för att öka elevernas språkförmåga. Det kan till exempel handla om att noga följa upp att alla elever knäcker läskoden tidigt och att ge stöd tills detta är uppnått. Ett annat exempel är att genom kompetensutveckling öka lärarnas förmåga att tillämpa en språkutvecklande undervisning.

Språkutvecklande undervisning är ett prioriterat område inom Helsingborgs stads skolor och flera av skolorna i Helsingborg har deltagit i den kompetensutveckling som Skolverket erbjuder inom detta område¹⁴. Avdelningen Pedagogiskt center och avdelningen för Flerspråkighet har hållit i utbildningen. De skolor som deltagit är Elinebergsskolan, Maria Parkskolan, Ättekullaskolan, Wieselgrensskolan och Pårps skola VT23.

Bedömningen är att de lärare som deltagit i professionsutvecklingen har fått ökad kunskap om hur man kan arbeta språkutvecklande i sitt eget ämne. Flera av de medverkande skolorna uppger att lärarna fått en större "verktygslåda", till exempel används bildstöd och begreppsgenomgångar mer än tidigare, undervisningen varierar på ett medvetet sätt och det kollegiala utbytet har ökat. Det är dock svårt att säga exakt hur lärarnas ökade kompetens bidragit till resultatutvecklingen. Att arbeta med ett språkutvecklande arbetssätt är ett långsiktigt arbete. Från och med hösten 2023 erbjuds utbildningen på de skolor som önskar.

Att kunna läsa och skriva är förutsättning för en framgångsrik skolgång. Det är viktigt att elever tidigt knäcker läskoden, något som kan ske på svenska eller på modersmålet. Det är obligatoriskt för skolorna att följa upp elevernas läs- och skrivförmåga i förskoleklass och i årskurs 1. Förvaltningen kommer att öka fokus på läs- och skrivförmågan framöver.

Om man ser till resultatet i de nationella proven i svenska i årskurs 3 så kan man konstatera att resultaten sjunkit tre år i rad. Läsåret 22/23 så nådde 73,6 % av eleverna kravnivån för E. I årskurs 9 nådde 95% av eleverna godkända betyg i svenska VT23. Även här har en liten försämring skett de senaste åren. Flickorna har generellt bättre resultat än pojkarna. Svenska som andraspråk är en utmaning för många elever. Av de knappt 300 elever som läste svenska som andraspråk i årskurs 9 uppnådde 73 % godkända kunskaper.

En elev som inte klarar att följa undervisningen på svenska har rätt att få stöd i form av studiehandledning på sitt modersmål om hon eller han riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås i ett eller flera ämnen.¹⁵ Enheter kan köpa studiehandledning från avdelningen för flerspråkighet eller anställa egna studiehandledare. Förvaltningens bedömning är att behovet av studiehandledning är större än vad som ges idag. Förvaltningens analyser visar också att det krävs bra samarbete mellan lärare och studiehandledare för att studiehandledning ska fungera optimalt

Att vara stark i sitt modersmål gynnar inläringen av svenska. Den som har annat modersmål har därför, under vissa förutsättningar, rätt att få modersmålsundervisning. När det gäller modersmålsundervisning är det fortfarande en utmaning att schemalägga den så att den blir attraktiv för eleven. Många gånger hamnar eleven i en situation där hen tvingas välja mellan en fritidsaktivitet och modersmålsundervisningen.

språkanvändning. Källa: Språkutvecklande undervisning, Skolverket, 2017. Artikel skriven av Catarina Schmidt, Göteborgs universitet, och Åsa Wedin, Högskolan Dalarna.

¹⁴ Skolverkets utbildning i språkutvecklande arbetssätt, modul *Från vardagsspråk till ämnesspråk*

¹⁵ 5 kap. 4 § skolförordningen

Elevers syn på sitt eget lärande

Elevers motivation har betydelse för deras skolresultat. Motivationen påverkas både av inre och yttre faktorer. Hur eleven uppfattar sin egen kompetens och förmåga, rädsla för att misslyckas, problemhantering, med mera är exempel på inre faktorer som påverkar motivationen. Men motivationen påverkas också av yttre faktorer som lärarna kan påverka. Det handlar till exempel om vilka förväntningar som lärarna har på eleven, hur återkoppling sker och bedömningsätt.¹⁶

I Skoltempen frågar förvaltningen eleverna hur de ser på lärares förmåga att motivera elever. Påståendet *Mina lärare får mig att bli intresserad av det vi arbetar med på lektionerna* är det påstående som värderas lägst av alla elever. I snitt ger eleverna detta påstående värdet 4,2. Yngre elever ger något högre värde och äldre elever ger påståendet ett lägre värde. Värdet har sjunkit något de senaste åren. Inga större skillnader i resultat mellan flickor och pojkar kan ses. Resultatet indikerar att eleverna inte tycker att lärarna inte är så bra på att motivera och väcka intresse för ämnet. Det finns också påståenden som ger en mer positiv bild. Till exempel påståendet *Jag vet vad jag behöver göra för att lyckas ännu bättre i skolan* ger eleverna värdet 4,9 vilket är relativt högt.

Det finns en diskrepans mellan elevernas bild och lärarnas bild. Lärarna har gett påståendet *I mitt arbete lyckas jag engagera och aktivera eleverna i undervisningen* värdet 5,1 (år 20/21 samt 21/22 var värdet också 5,1) vilket indikerar att lärarna bedömer sin förmåga att motivera högre än vad eleverna gör. Lärarna i högstadiet skattar sin förmåga något lägre (4,9) vilket indikerar att det är svårare att engagera elever i högstadiet än i de tidigare stadierna.

Påstående: *Mina lärare får mig att bli intresserad av det vi arbetar med på lektionerna*

Läsår	Alla årskurser (4 – 9)	Alla årskurser (4-9), pojkar	Alla årskurser (4-9), flickor	Årskurs 9	Årskurs 9, pojkar	Årskurs 9, flickor
20/21	4,4	4,4	4,4	4,0	4,0	4,0
21/22	4,3	4,3	4,3	3,9	3,8	3,9
22/23	4,2	4,3	4,2	3,9	3,9	3,8

Källa: Skoltempen

Resultaten på skolnivå ser olika ut och varje skola analyserar resultaten från Skoltempen och anpassar åtgärderna utifrån lokala resultat.

Ledarskapet i klassrummet

En lärare som har ett genomtänkt sätt för hur undervisningen ska bedrivas har bättre förutsättningar att vara en god ledare i klassrummet. Lärarnas ledarskap är en framgångsfaktor för god undervisning och goda resultat. Ledarskap handlar till exempel om att ha god lektionsstruktur, tydliggöra förväntningar, ge feedback och stöd och att behandla alla rättvist. Att etablera goda och förtroendefulla relationer till elever är nödvändigt för att vara en ledare. Vissa saker kan läraren själv utveckla, andra delar i ledarskapet behöver läraren utveckla tillsammans med andra. Den professionsutveckling i matematik och språkutvecklande arbetsätt som pågår handlar om ledarskapet i klassrummet. Mycket av det dagliga kollegiala lärandet som sker på skolorna handlar om ledarskapet. Flera skolor har identifierat ledarskapet som ett utvecklingsområde.

¹⁶ Motivation en viktig nyckel till elevers skolframgång, Skolverkets webbplats, 2020.

Förstelärarna har en viktig roll i att leda sina kollegor och den pedagogiska utvecklingen. Sedan ett par år tillbaka har förstelärarnas uppdrag förtydligats. Förstelärarna har också gått en intern processledarutbildning som stärker dem i uppdraget.

Rektors ledarskap är centralt för skolan. Som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal i skolan har rektorn det övergripande ansvaret för skolans resultat. Att *leda lärares lärande och utveckling*¹⁷ är fortfarande en utmaning för många rektorer. Ledarskapet försvåras på grund av olika barriärer¹⁸. En viktig del av verksamhetschefernas uppdrag är att stödja och leda rektorer. Förvaltningen erbjuder också olika former av stöd till rektorer, både individuellt stöd och stöd som riktar sig till alla rektorer. Under läsåret 23/24 genomförs kompetensutveckling och erfarenhetsutbyte riktat till samtliga skolledare som handlar om ledarskapets roll för att utveckla skolan.

Stimulans, extra anpassningar och särskilt stöd

Alla elever ska få möjlighet att nå så långt som möjligt. Detta gäller både elever som har goda resultat och elever som har svårare att uppnå kunskapskraven. För att utvecklas behöver eleven få uppgifter som utmanar dem i deras lärande. I Skoltempen ger eleverna ett relativt högt värde (4,9) till påståendet *Mina lärare ger mig uppgifter som utmanar mig*. Värdet är ungefär samma i alla årskurser. Inga skillnader syns heller mellan könen, utom det senaste läsåret då en liten skillnad mellan flickor och pojkar kan ses. I årskurs 9 uppfattar flickorna i något lägre grad än pojkarna att de får uppgifter som utmanar dem. Om man ser till alla årskurser så uppfattar pojkarna i något lägre grad än flickorna att de får uppgifter som utmanar dem.

Påstående: *Mina lärare ger mig uppgifter som utmanar mig*

Läsår	Alla årskurser (4 – 9)	Alla årskurser (4-9), pojkar	Alla årskurser (4-9), flickor	Årskurs 9	Årskurs 9, pojkar	Årskurs 9, flickor
20/21	5,0	5,0	5,0	4,8	4,8	4,8
21/22	4,9	4,9	4,9	4,8	4,8	4,8
22/23	4,9	4,8	4,9	4,8	4,9	4,7

¹⁷ Vivian Robinson har i sin forskning identifierat fem dimensioner av rektors ledarskap som har hög eller medelhög påverkan på elevernas resultat:

1. Målsättande och tydliga förväntningar
2. Strategisk resursfördelning
3. Säkerställa undervisningskvalitet
4. Leda lärarnas lärande och utveckling
5. Säkerställa en trygg och säker miljö

Genom att aktivt använda sig av dessa dimensioner (ledarskapskategorier) kan rektor påverka elevers måluppfyllelse. Ledarskapskategorierna är därför ett viktigt redskap i det systematiska kvalitetsarbetet och dessa följs upp i verksamhetsdialogerna. För varje dimension finns ett antal faktorer som rektor bör ta hänsyn till för att kunna använda kategorin fullt ut. För en uttömmande beskrivning se boken *Elevnära skolledarskap* av Vivian Robinson

¹⁸ Forskningen har identifierat ett antal barriärer/hinder för utveckling som behöver överbryggas för att utveckling ska ske. Se t ex boken *Professionsutveckling och kollegialt lärande* av Steven Katz, Lisa Ain Dack.

Källa: Skoltempen

Generellt uppger eleverna att lärarna är bra på att ge den hjälp som eleven behöver. I Skoltempen ger eleverna påståendet *Min lärare ger mig den hjälp jag behöver* värdet 5,0. I årskurs 9 ger eleverna värdet 4,6, dvs eleverna i årskurs 9 uppfattar i mindre utsträckning att de får den hjälp de behöver. Pojkar uppger i att de får den hjälp de behöver i något högre grad än flickor. Om det befaras att en elev inte kommer att uppnå kunskapskraven ska eleven ges stöd i form av extra anpassningar. Med extra anpassning avses att läraren vidtar en mindre ingripande stödinsats som går att genomföra inom ramen för den ordinarie undervisningen.¹⁹ Om detta inte bedöms vara tillräcklig kan eleven ha rätt till särskilt stöd.²⁰ Beslut om särskilt stöd ska föregås av en utredning och stödets innehåll ska framgå ur ett åtgärdsprogram.

Påstående: *Mina lärare ger mig den hjälp jag behöver*

Läsår	Alla årskurser (4 – 9)	Alla årskurser (4-9), pojkar	Alla årskurser (4-9), flickor	Årskurs 9	Årskurs 9, pojkar	Årskurs 9, flickor
20/21	5,1	5,1	5,1	4,7	4,7	4,7
21/22	5,1	5,1	5,0	4,7	4,7	4,6
22/23	5,0	5,1	4,9	4,6	4,7	4,5

Källa: Skoltempen

Ungefär 550 elever har aktiva åtgärdsprogram, dvs har ett dokumenterat behov av särskilt stöd²¹. Det går inte att säga vad som är ett rimligt antal åtgärdsprogram då det är elevens behov som ska styra och behoven kan variera. Däremot är det viktigt att de elever som konstaterats ha behov av särskilt stöd också får det. Uppföljningar visar att så inte alltid är fallet. Ibland kan det bero på att stöd inte registreras och därmed inte syns i uppföljningen, men det förekommer också att det går lång tid mellan att behov konstateras och stöd ges.

Under läsåret 22/23 inkom tio klagomål som handlade om särskilt stöd, *se avsnitt Skola och hem*. Tidigare läsår har en del anmälningar till Skolinspektionen handlat om rätten till särskilt stöd. Under läsåret 22/23 inkom inga anmälningar om särskilt stöd till Skolinspektionen.

Förvaltningen fortsätter att följa upp åtgärdsprogrammen i verksamhetsdialogerna så att varje elev ska kunna få det stöd de har rätt till. För att eleverna ska få tillgång till ett välfungerande särskilt stöd krävs att skola, elevhälsa och vårdnadshavare har ett bra samarbete. Elevhälsan är central både i det löpande arbetet kring elevers välmående och inom de områden som är särskilt angelägna att utveckla. Dit hör både arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd samt frånvaro. Centrala elevhälsan ansvarar för flera av de riktade kompetensutvecklingsinsatserna som genomförts och fortfarande pågår. Det handlar om utbildningar och workshops riktade till rektorer, lärare, mentorer och elevhälsoteam. Utbildningarna handlar både om vilka krav som finns och hur man kan arbeta i praktiken.

Stimulans, extra anpassningar och särskilt stöd är ett prioriterat område inom Helsingborgs stads skolor och detta har lett till att det blivit ökat fokus på frågan i verksamhetsdialoger och i utvecklingsarbetet. Generella insatser har genomförts för att förbättra strukturer, arbetssätt och dokumentation.

¹⁹ Extra anpassning kan till exempel vara extra tydliga instruktioner, stöd att sätta i gång arbetet, hjälp att förstå texter.

²⁰ Exempel på särskilt stöd: enskild undervisning, stöd av speciallärare, anpassad studiegång.

²¹ Siffran är en ögonblicksbild i december 2022.

Bedömningen är att kvaliteten på process- och strukturnivå ökat generellt, men det finns stora skillnader mellan enheterna och arbetet bör fortsätta. Under läsåret kommer också arbetet med att stötta elever som ligger långt framme i sin kunskapsutveckling att fortsätta.

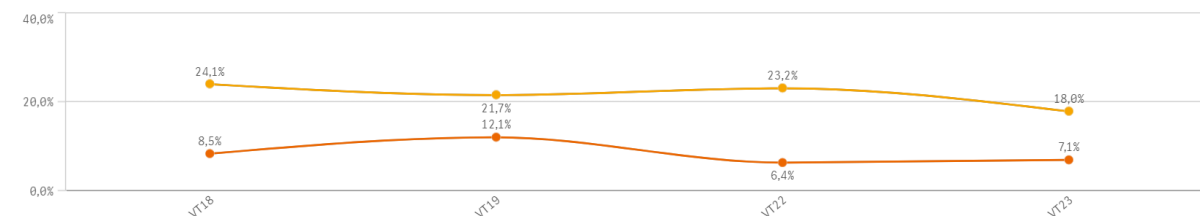
Bedömning och betyg

Betyget uttrycker i vilken mån den enskilda eleven har uppnått de nationella kunskapskrav som finns för respektive ämne. Som stöd för betygssättningen finns ämnesspecifika kunskapskrav för olika betygssteg. Skolans mål är att varje elev utvecklar ett allt större ansvar för sina studier, utvecklar förmågan att själv bedöma sina resultat och ställa egen och andras bedömning i relation till de egna arbetsprestationerna och förutsättningarna. Utvecklingssamtalet och den individuella utvecklingsplanen är viktiga för att främja elevens utveckling.

När en lärare bedömer elevens kunskaper ska läraren utgå från information om elevens kunskaper. Elevers kunskaper ska sedan bedömas i relation till de nationella kunskapskraven. Ett sätt att bedöma träffsäkerheten i betygssättningen är att jämföra resultaten i de nationella proven med de betyg som lärarna satt. Om skillnaderna är alltför stora kan det tyda på att lärarna sätter för höga (eller för låga) betyg. Det är vanligare att eleverna får högre betyg i lärarens slutliga bedömning än vad det nationella provet visar, *se tabell 13*. Av kärnämnen är det vanligast att eleverna får ett högre betyg i matematik jämfört med resultatet i nationella proven. I engelska är det relativt vanligt att elever får lägre betyg än resultatet i de nationella proven. Om man jämför betygssättningen inom Helsingborgs stads skolor med andra liknande städer så kan man se en relativt stor spridning. I vissa ämnen har Helsingborg liknande avvikelser som de andra städerna, medan det för andra ämnen finns större avvikelser (både uppåt och nedåt).

Tabell 13 Differens mellan betyg och provbetyg (nationella prov)

Differens mellan betyg och provbetyg över tid
VT18 - VT23

Gul linje visar andelen elever med högre betyg än provbetyg. Röd linje visar andelen elever med lägre betyg än provbetyg. År 2020 och 2021 genomfördes inga nationella prov pga pandemin.

Från 2024 kommer de nationella proven successivt gå över till digitala prov. Syftet med digitaliseringen är att öka likvärdighet vid bedömning av nationella prov genom bland annat fler automaträttade uppgifter, att öka tillgängligheten samt att få till en mer effektiv hantering av proven. För att eleverna ska kunna genomföra proven digitalt behöver alla skolor ha nödvändig teknik och kompetens på plats. Förberedelser inför att genomföra digitala prov pågår.

Från den 1 juli 2022 gäller ändringar i skollagen med nya bestämmelser för betygssättning. Ändringarna innebär bland annat att läraren ska göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper och sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper samt att läraren inte längre behöver utnyttja all tillgänglig information vid betygssättningen utan i stället ska göra en allsidig bedömning. De nya bestämmelserna förväntas leda till att betygen bättre ska spegla elevernas kunskaper. Från 1 juli 2022 gäller också reviderade kursplaner för grundskolan. Syftet är att göra kursplanerna till ett bättre arbetsverktyg för lärarna. Detta förväntas skapa bättre förutsättningar för kvalitet och likvärdighet i undervisningen och medverka till att betygen blir mer tillförlitliga och rättvisande för eleverna.

4. Elevernas ansvar och inflytande

Eleverna ska ges inflytande över utbildningen. De ska fortlöpande stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen och hållas informerade i frågor som rör dem. Eleverna ska alltid ha möjlighet att ta initiativ till frågor som ska behandlas inom ramen för deras inflytande över utbildningen. Skolans mål är bland annat att varje elev tar ansvar för sitt lärande och för att bidra till en god arbetsmiljö.

Genom Skoltempen kan vi fånga några aspekter som rör elevers ansvar och inflytande. Generellt kan vi konstatera att eleverna i de yngre årskurserna uppfattar att de har större möjlighet att utöva inflytande än de högre årskurserna. Eleverna i åk 4 - 6 ger i genomsnitt värdet 4,6 på påståendet *Mina lärare låter oss påverka vad vi arbetar med i skolan*, medan eleverna i åk 7 - 9 ger värdet 3,7 på samma fråga. Pojkarna uppfattar i något högre grad att de har möjlighet att utöva inflytande än flickorna. Pedagogerna i åk 4 - 6 respektive 7-9 svarar ungefär lika.

Skoltempen, jämförelse elevsvar åk 4 - 6 och pedagogsvar	
Mina lärare låter oss påverka hur vi arbetar i skolan (till exempel enskilt, i grupp, teoretiskt, praktiskt)	4,6
I mitt arbete låter jag eleverna ha inflytande över vilka arbetsformer vi använder i undervisningen	4,5
Mina lärare låter oss påverka vad vi arbetar med i skolan (till exempel teman, innehåll)	4,2
I mitt arbete låter jag eleverna ha inflytande över innehållet i undervisningen	4,0

Skoltempen, jämförelse elevsvar åk 7 -9 och pedagogsvar	
Mina lärare låter oss påverka hur vi arbetar i skolan (till exempel enskilt, i grupp, teoretiskt, praktiskt)	4,2
I mitt arbete låter jag eleverna ha inflytande över vilka arbetsformer vi använder i undervisningen	4,5
Mina lärare låter oss påverka vad vi arbetar med i skolan (till exempel teman, innehåll)	3,7
I mitt arbete låter jag eleverna ha inflytande över innehållet i undervisningen	4,1

När det gäller frågan att ta ansvar för sitt lärande så bedömer eleverna att lärarna är bra på att utmana eleverna att ta ansvar för sitt lärande. Eleverna i åk 4 - 6 ger värdet 5,0 på påståendet *Mina lärare utmanar mig att ta ansvar för mitt lärande*, eleverna i åk 7 -9 ger ett något lägre värde, 4,7.

Elever i Åk 4 - 6	Mina lärare utmanar mig att ta ansvar för mitt lärande	5,0
Elever i Åk 7 - 9	Mina lärare utmanar mig att ta ansvar för mitt lärande	4,7

Ur skolornas kvalitetsrapporter framgår att skolorna arbetar aktivt med att ge elever inflytande över utbildningen så att varje elev kan ta ansvar för sitt lärande och bidra till en god arbetsmiljö. Några skolor lyfter fram att de medvetet arbetar för att öka elevernas möjlighet att välja hur de vill redovisa sina kunskaper. Många elever uppskattar detta, medan andra har svårare att välja och behöver stöd från läraren i detta. Några framhåller också att det är viktigt att tydliggöra ramarna för elevernas inflytande så att de inte blir besvikna när önskemål inte tillgodoses. Ett exempel på detta är när elevråd involveras i planering av lunchmenyer och skolgårdens utformning. Att klargöra ramarna blir samtidigt en lektion i hur beslutsprocesser fungerar.

Skolorna framhåller att ansvaret för det egna lärandet och den gemensamma skolmiljön hänger ihop. Elever som inte är motiverade och inte tar ansvar för sitt lärande är oftast också mindre rädd om skolmiljön och den gemensamma arbetsmiljön. Från skolans sida gäller det därför att få elever nyfikna och

motiverade för lärande. Ytterligare är exempel på arbetssätt som används i skolorna för att öka elevernas ansvar och inflytande är kamratbedömningar (Söderskolan, Högastensskolan) och elevledda utvecklingssamtal (Ringstorpsskolan, Tågaborgsskolan).

Alla skolor har olika former av klassråd och elevråd där elever, utifrån demokratiska principer, deltar i beslutsprocessen för skolan. I de högre årskurserna deltar eleverna i skyddsronder. När det gäller elevers ansvar och inflytande över arbetsmiljön i skolan så finns många exempel på goda arbetssätt. Elever är med och påverkar till exempel möblering i klassrum och utformning av skolgården. Flera rektorer använder sig av fokusgrupper för att snabbt få elevernas uppfattning i en fråga. Sammanfattningsvis är bedömningen att skolornas arbete med läroplansområdet Elevernas ansvar och inflytande fungerar väl. Skolorna har god kännedom om sina utvecklingsområden och arbete pågår.

5. Skola och hem

Skolan ska samarbeta med elevernas vårdnadshavare, vilket sker på olika sätt. En viktig samarbetsarena är utvecklingssamtalen, där både skolans och vårdnadshavarnas ansvar för att stötta elever till skolframgång synliggörs. Utvecklingssamtal ska genomföras minst en gång per termin. Vårdnadshavare kan följa elevens kunskapsutveckling i lärportalen Unikum och de överenskommelser som görs dokumenteras i Unikum. De flesta utvecklingssamtal genomförs åter genom fysiska möten på skolan efter att under pandemin mestadels ha genomförts digitalt. De flesta uppskattar att träffas fysiskt. Ibland efterfrågas möjlighet att delta i utvecklingssamtal digitalt, till exempel för att båda föräldrarna ska kunna delta, och då är detta möjligt att göra. Det är ytterst få vårdnadshavare som inte deltar i sitt barns utvecklingssamtal.

För elever i de lägre årskurserna har vårdnadshavarna ofta en tät kontakt med skolans personal genom att de följer sina barn till och från skolan/fritids. I de högre årskurserna glesas kontakten ut. Elevens klasslärare eller mentor har en viktig roll genom hela skoltiden som länken mellan skolan och hemmet. När det gäller barn i behov av särskilt stöd så är det extra viktigt att skolan snabbt tar kontakt med hemmet och har en kontinuerlig dialog.

Föräldraråd och föräldramöten är traditionella sätt för skolorna att informera och engagera vårdnadshavare. Erfarenheten är dock att det blivit svårare att nå vårdnadshavare på detta sätt och nya sätt att möta vårdnadshavarna testas. Påarps skola har under läsåret bjudit in till föräldrafrukost (Frukostklubb) där vårdnadshavare har möjlighet att diskutera skolfrågor med skolans ledning. Många skolor använder sociala medier som till exempel Instagram för att informera om vad som händer i skolan. Veckobrev är också vanligt förekommande.

Det finns också exempel på goda samarbeten mellan skola och föreningsliv, samt skola och socialtjänst för att öka föräldrainvolvering. Till exempel Slottsvångsskolan, Högastensskolan och Söderskolan har under läsåret 22/23 deltagit i Familjemobilisering med goda erfarenheter. Familjemobilisering är en förebyggande verksamhet som drivs i samverkan mellan skolan och socialförvaltningen. Modellen bygger på att ge elever ökade möjligheter att lyckas i skolan genom att deras föräldrar blir delaktiga och stöttar dem i deras skolarbete. Familjemobilisering innebär att en föräldragrupp regelbundet träffas på skolan för att diskutera hur man som förälder kan medverka till att förbättra barnens utveckling. Gruppen träffas på skolan varannan vecka vid åtta tillfällen.

Både vårdnadshavares utbildningsnivå och födelseland synes ha betydelse för vilka förväntningar vårdnadshavarna har på skolan vilket ibland påverkar samarbetet. Även språkliga och kulturella barriärer kan spela in. Många skolor arbetar aktivt för att överbrygga barriärer. Till exempel på Raus planterings skola har en av förstelärarna ett utpekat uppdrag att samverka med vårdnadshavare. Bland annat får

vårdnadshavarna redan i förskolan information om hur skolan fungerar, vilka regler som finns och hur ett bra samarbete mellan hem och skola förbättrar förutsättningarna för eleverna. Skolan har samarbete både med familjecentralen i området och med mötesplatsen @Plantan.

Högutbildade vårdnadshavare är oftast engagerade, tar del av information, ger feedback och kommer med förbättringsförslag. Ibland har de mycket höga förväntningar på skolan och om förväntningarna inte infrias kan kritik uppstå. I dessa fall är det viktigt med en öppen dialog för att bemöta kritik och ta tillvara de synpunkter som inkommer.

I Skolinspektionens enkät får även vårdnadshavare möjlighet att svara på frågor om hur de upplever information, delaktighet, insyn, samarbete, osv. Av enkätsvaren framgår att vårdnadshavarna inom Helsingborgs stads skolor generellt är mer nöjda än vårdnadshavarna i riket. Frågan *Får du tillräcklig information från personalen om hur ditt barn utvecklas kunskapsmässigt?* fick svarsindex 6,7 (riket: 6,2) och på frågan *Hur nöjd är du med ditt barns skola?* svarade vårdnadshavarna i genomsnitt 7,1 (riket 6,7). Svarsfrekvensen bland vårdnadshavarna är dock låg (34% i Helsingborg, 27% i riket) varför man inte kan dra alltför långtgående slutsatser av enkätsvaren.²²

Klagomål och skolinspektionsärenden

Trots att goda kontakter med hemmen är en central del i skolornas arbete händer det ändå att vårdnadshavare vänder sig till skolledningen, förvaltningen eller stadens kontaktcenter med synpunkter eller klagomål. De klagomål som inkommer ska registreras, utredas och besvaras. Utgångspunkten är att klagomål ska hanteras så nära eleven som möjligt.

De flesta klagomål hanteras alltså på skolorna, men en del går vidare till förvaltningskontoret. Under läsåret 22-23 inkom till förvaltningen totalt 99 klagomål. De flesta klagomålen rör grundskola, vilket inte är förvånande eftersom elevantalet är högst inom grundskola. Om man ser till antalet klagomål i relation till antalet barn så är det förskolan som är föremål för flest klagomål.

Tabell 14 Inkomna klagomål, läsåret 2022-2023

Skolform	Antal inkomna klagomål
Förskola	26
Grundskola	66
Anpassad grundskola	1
Gymnasieskola	6
Totalt	99

Källa: Diariet

Förvaltningen har övergått till att redovisa klagomål läsårsvis för att bättre kunna analysera klagomålen i relation till vidtagna åtgärder under läsåret. Under en övergångsperiod försvåras därför jämförelser över tid. Nämnas kan ändå att klagomålen ökat de senaste åren, vilket kan bero på både att staden informerat tydligare om möjligheten att lämna klagomål och att regelverket för hur Skolinspektionen hanterar inkomna ärenden förändrats, *se nedan*.

Klagomålen kan handla om allt möjligt, till exempel skolmat, skolskjutsar, läromedel och läxhjälp. Förvaltningens kategorisering visar att en stor del av klagomålen (25 stycken) rör kränkande behandling. De klagomål som inkommer rörande kränkande behandling utreds och besvaras på sedvanligt sätt. Dessutom analyseras klagomålen tillsammans med övriga data som framkommer genom stadens nya arbetssätt för att förebygga, förhindra och åtgärda kränkande behandling (se avsnitt *Normer och värden*).

²² Skolinspektionens enkät genomförs vartannat år. Dessa svar är från 2022.

Tabell 15 Vad handlar klagomålen om, läsår 2022-2023

Område som klagomålet avser	Antal klagomål per område
Personalens bemötande	8
Kränkande behandling	25
Huvudmannens organisation och styrning	2
Särskilt stöd	10
Bristande tillsyn	5
Rätten till utbildning	1
Övrigt	48
Totalt	99

Förvaltningen har sedan en tid tillbaka skärpt rutinerna för klagomål och erbjuder stöd till skolledare i hur klagomål ska hanteras. Under läsåret har också tillfällen för erfarenhetsutbyte genomförts där skolledare kunnat dela med sig av erfarenheter och arbetssätt. Under vårterminen -23 gjordes en uppföljning av hur klagomål hanteras på skolorna. Uppföljningen visade att skolorna snabbt svarar och hanterar de klagomål som inkommer, men att detta inte alltid dokumenteras. Det framkom också att det ibland kan vara svårt att skilja mellan en synpunkt och ett klagomål, vilket kan förklara bristerna i dokumentation (för synpunkter finns inte samma krav på utredning och dokumentation som för klagomål). Det är viktigt att skolorna hanterar klagomålen på ett korrekt sätt. Det är också viktigt att skolorna drar lärdomar av de klagomål och synpunkter som inkommer, både för att åtgärda det specifika fallet men också för att kunna se om det finns generella mönster i klagomålen. Detta kommer att följas inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet framöver.

Anmälningar till Skolinspektionen

Skolinspektionen har i uppdrag att granska skolor och har tillsynsansvar för skolan. Vårdnadshavare och andra kan anmäla upplevda brister i verksamheten till Skolinspektionen. Vem helst har möjlighet att lämna en anmälan till Skolinspektionen, men Skolinspektionen utreder inte alla inkomna ärenden.²³ Om Skolinspektionen inte inleder en utredning överlämnas anmälan till huvudmannens klagomålshantering för utredning och eventuella åtgärder.

Under läsåret 22/23 gjordes 11 anmälningar till Skolinspektionen. Samtliga anmälningar handlade om kränkande behandling.

Tabell 16 Anmälningar till Skolinspektionen läsår 22/23

Skolform	Antal anmälningar till Skolinspektionen
Förskola	2
Grundskola	9
Anpassad grundskola	0
Gymnasieskola	0
Totalt	11

²³ Från 1 augusti 2022 ska Skolinspektionen som huvudregel inte kunna inleda tillsyn som rör ett enskilt barn eller en enskild elev om inte huvudmannen har fått möjlighet att hantera frågan först. I samband med det skärptes också kraven på huvudmannens klagomålshantering.

Regelverket för hur Skolinspektionen hanterar klagomål och synpunkter från vårdnadshavare och andra har förändrats. Myndigheten utreder inte alla ärenden som inkommer till myndigheten utan hänvisar en del ärenden till huvudmannen för skolan. Det innebär att antalet anmälningar till Skolinspektionen minskat, samtidigt som klagomålen som inkommer till förvaltningen ökat. Förvaltningen registrerade tidigare inkomna anmälningar per kalenderår. Toppåret var 2019 då 68 ärenden anmälades till Skolinspektionen. År 2020 var antalet anmälningar 39, år 2021 var antalet anmälningar 25 och år 2022 var antalet anmälningar 14.

Den sammantagna bedömningen är att kontakterna med vårdnadshavarna i stort fungerar väl. Det finns en stor medvetenhet om betydelsen av goda kontakter med hemmen och att tidigt etablera kontakt om det bedöms nödvändigt. Det blir enklare för skolan att ge barn i behov av särskilt stöd den hjälp som behövs och risken för missförstånd mellan skola och hemmet minskar. Vi kan se att medvetenheten kring tidiga kontakter ökat.

Skolledningarna är måna om att snabbt hantera de synpunkter och klagomål som inkommer varför antalet klagomål som inkommer till förvaltningen är relativt få. Enheterna kommer att fortsätta arbetet med att systematisera hanteringen av klagomålen samt fortsätta utveckla kommunikationen/samarbetet med vårdnadshavarna.

6. Övergång och samverkan²⁴

Ur elevens synpunkt är det angeläget att övergångar mellan skolformer och årskurser sker så sömlöst som möjligt. Information om elevens progression, stödbehov och annan relevant kunskap ska följa med eleven hela skoltiden. Om det blir glapp i informationen finns risk att eleven tappar fart och utvecklingen stannar upp. För att minska glappet finns olika rutiner för överlämning och samverkan som förskolor och skolor väntas följa.

Övergången mellan förskola och förskoleklass är den första stora övergången för barnen. Det vanliga är att barnen från förskolan får besöka sin blivande skola och att förskolan lämnar information till skolan om gruppen som helhet. Överlämning av barn med särskilda behov sker genom personliga möten mellan avlämnande och mottagande enhet. I områden där alla barn från en förskola går till samma skola och där skolan bara tar emot barn från ett fåtal förskolor fungerar övergången oftast bra. Det finns upparbetade relationer och rutiner för hur övergångarna ska gå till. I till exempel Påarp, Mörap och Gantofta sker överlämning utifrån kartläggning av barngrupperna. Skolan återkopplar till förskolan om barnen i har de förmågor och uppnått den mognad som förskolan uppgett. Både rektor från skolan och förskolan är med och utvärderar övergångarna för att ta med erfarenheter till nästa år. Detta arbetssätt har fler förskolor och skolor börjat tillämpa.

För de skolor som tar emot barn från flera olika förskolor är utmaningarna vid övergångar större, både för den avlämnande förskolan och för den mottagande skolan. Det finns flera skolor som tar emot barn från 20-30 förskolor. Här måste man ofta förlita sig på att det finns skriftlig dokumentation som stöd i överlämningen. För att underlätta övergångarna mellan de kommunala skolorna så har förvaltningen tydliggjort vilken information som ska följa med barnet från förskola till förskoleklass och att informationen ska finnas tillgänglig i lärportalen. Fokus i informationen ska ligga på barnens kunskaper, förmågor och behov. Många förskolor arbetar redan med digital informationsöverföring, medan det för andra innebär att ett nytt arbetssätt ska implementeras. För de barn som kommer från fristående förskolor används en blankett för informationsöverföring. Även här har förvaltningen tydliggjort vilken informationen som bör följa med barnet.

En god systematik för samverkan för att underlätta övergångar mellan olika stadier är viktigt. Det finns många goda exempel på hur skolorna aktivt arbetar med att förbättra övergångarna. Till exempel används fadderskap, speed-dating mellan avlämnande och mottagande personal och möten för att öka förståelsen

²⁴ Under detta avsnitt behandlas även läroplansområdet Förskoleklassen och Fritidshem

av varandras uppdrag, överlämningssamtal, blanketter och utbildning i kursplaners innehåll (andra stadier än den man själv arbetar inom). Här är ett exempel hur Svengårdsskolan arbetar:

Vid läsårsavslut och -start avsätts tid för att avlämnande och mottagande arbetslag ska kunna informera varandra om trivsel, studiero, trygghet, gruppdynamik, innehåll i undervisningen, med mera. Elevhälsa och skolläring deltar vid behov. Motsvarande sker även kring elever som har särskilda behov. Barn och elever får besöka sina blivande klasser under våren. Vårdnadshavare bjuds in till Öppet hus. Skriftlig information kompletterar den information som överförs muntligen vid möten och besök. Den information som inhämtas utgör grund för planeringen framåt. Även fritidshemmen och skola har möjlighet till regelbunden gemensam planering.

Elever och pedagogers uppfattning om övergångar skiljer sig åt

I Skoltempen får elever och pedagoger svara på frågor som rör övergång och samverkan. En jämförelse av resultatet från senaste Skoltempen visar att skillnaden mellan elevers och pedagogers uppfattning av hur väl undervisningen hänger ihop med tidigare årskurser är relativt stor. Det är ingen skillnad i flickors och pojkars uppfattning.

Jämförelse av elev- och pedagogenkäter på fråga

Fråga	Medelsvar
27. Mina lärare är intresserade av vad vi har gjort i tidigare årskurser	4,1
31. Jag och mina kollegor utbyter kunskaper och information med lärare vid övergångar för att skapa kontinuitet och progression i elevers lärande	4,9

Övergångar från grundskola till gymnasium

Övergången från grundskola till gymnasieskola är precis som alla andra övergångar, ett för eleven riskfyllt moment. I många fall fungerar överlämningarna väldigt bra, men uppföljning visar att vissa saker behöver utvecklas, t ex informationsöverföringen mellan grundskola och gymnasium. Elever behöver också få en bättre förståelse för vad studier på gymnasienivå innebär. Förväntningarna på att eleven ska ta större ansvar för sina studier är högre i gymnasieskolan och möjligheten att få stöd kan uppfattas vara lägre.

De elever som i årskurs 9 inte blir behöriga till gymnasiets nationella program ska välja plats på ett introduktionsprogram (IM). I dessa fall ska information mellan skolorna överlämnas både skriftligt och muntligt. Det skriftliga sker på därför avsett dokument och det muntliga sker på fördjupad överlämningsdag med IM samt vid behov muntligt senare via mentor från grundskolan. Detta fungerar väl. Överlämningen från IM till vuxenutbildningen eller det kommunala aktivitetsansvaret kan dock utvecklas.

Övergångar mellan skola och fritidshem²⁵

Undervisningen i fritidshemmen ska komplettera skolan, vilket förutsätter att det finns en gemensam planering utifrån läroplanens mål. Strävan är därför att erbjuda elever en sammanhållande skoldag där verksamheten i skolan och i fritids hänger väl ihop, vilket visat sig inte vara så lätt i praktiken. Även här

²⁵ Kommunen ska erbjuda fritidshem till och med vårterminen det år då en elev fyller 13 år. Från och med höstterminen det år en elev fyller 10 år får kommunen erbjuda öppen fritidsverksamhet i stället för fritidshem.

krävs gemensam planering och informationsöverföring för att övergången mellan skola och fritids ska fungera väl. Uppföljningar visar att i de fall fritidshemmen har tillgång till utbildad personal så erbjuder fritidshemmen en mer sammanhängande verksamhet med tydligt pedagogiskt fokus.

Det råder dock brist på legitimerade lärare med rätt att bedriva och ansvara för undervisning i fritidshem både inom Helsingborgs stads skolor och i landet som helhet. Av de som arbetar i fritidshem har endast 33 % en pedagogisk högskoleexamen. Andelen har sjunkit något sedan året innan och ligger lägre än riksgenomsnittet. På grund av bristen på behörig personal anställs istället obehörig personal som lärare i fritidshemmen. Dessa anställningar är visstidsanställningar då endast behörig personal kan få fast anställning. Staden har genomfört en rad utbildningsinsatser riktade till personal i fritidshem. Under läsåret 22-23 gjordes ett omtag i utbildningsinsatserna för att på ett tydligare sätt knyta ihop fritidshemmen med grundskolan. Många skolor arbetar också aktivt tillsammans med de lärosäten som utbildar lärare i fritidshem för att tidigt knyta kontakt med lärarstudenter, till exempel genom att erbjuda praktikplatser, så att de senare kan lockas att börja arbeta på skolans fritidshem.

Tabell 17 Fritidshemmens personal, Helsingborg 2018 - 2022

Mått	2018	2019	2020	2021	2022
Anställda, andel (%) heltidstjänster med ped. högskoleexamen, kommunal regi	36	35	37	35	33
riket	40	39	39	39	38
Anställda, antal heltidstjänster, kommunal regi	209	180	209	212	231
riket		21057	20652	20364	20962
Personaltäthet, antal elever per anställd, kommunal regi	12,1	13,6	11,8	12,2	11,6
riket	12,2	12,2	11,8	11,8	11,7
Personaltäthet, antal elever per heltidstjänster, kommunal regi	25,2	29	23,3	23,4	22,0
riket	20,3	20,4	20,1	20,3	20,2

Källa: Skolverket (Fritidshem/Personal), avser oktober respektive år

Ungefär 5000 elever går på fritidshem. Om man ser till andelen 6 - 9 åringar som går på fritids så kan man konstatera att andelen elever som går på fritids i Helsingborg som helhet (både fristående och kommunala skolor) är lägre än i riket som helhet. I Helsingborg är 73,3% av eleverna i åldern 6 - 9 år inskrivna på fritids, medan motsvarande siffra för riket är 82,9 %.

Tabell 18 Elever på fritidshem

Huvudmän	Elever (inskrivna) 6-9 år, andel (%) av befolkningen					
	2018	2019	2020	2021	2022	
Helsingborg		73,6	73,5	68,5	71,7	73,3
Riket totalt		83,8	83,4	81,5	81,9	82,9

Källa: Skolverket

För att en elev ska ha rätt till fritids krävs att vårdnadshavarna arbetar eller studerar eller att barnet blivit beviljad fritidshemsplats av sociala skäl. Fritidshemmet är en avgiftsbelagd verksamhet. Eftersom arbetslösheten är högre i socioekonomiskt utsatta områden innebär det att elever som bor i

socioekonomiskt utsatta områden tenderar att delta i fritidshemmens verksamhet i lägre utsträckning än andra elever. De går därmed miste om den utbildning och fostran som fritidshemmet kan erbjuda.²⁶

Utvecklingsarbete pågår

Flera olika åtgärder har under de senaste åren genomförts i syfte att förbättra övergång och samverkan och utvecklingsarbetet är pågående. Det handlar om allt från översyn av blanketter/skriftlig information och arbetssätt till att förbättra kunskaper om läroplanens innehåll i de olika stadierna. Att alla som arbetar med barn och elever vet vad barnet/eleven förväntas kunna i nästa steg av utbildningen gör att den avlämnande enheten kan rusta barnet/eleven på ett bättre sätt. På så vis utvidgas pedagogernas perspektiv till att se till barnets/elevens hela utbildningsresa i stället för att enbart se på vad respektive skolform eller stadium kan erbjuda. I samband med att läroplanerna och kursplanerna uppdaterades²⁷ så genomfördes en omfattande utbildningsinsats för pedagogerna. Bedömningen är att utbildningen ökade kunskapen om vad som förväntas av barnet/eleven vilket också påverkat övergångarna på ett positivt sätt. Generellt sett har kvaliteten i övergångarna ökat, det kvarstår dock skillnader mellan enheter och utvecklingsbehov inom specifika områden. Utvecklingsarbetet kommer därför fortsätta.

7. Skolan och omvärlden

Ett mål för läroplansområdet Skolan och omvärlden är att varje elev kan granska olika valmöjligheter och ta ställning till frågor som rör den egna framtiden. Varje elev ska också ha inblick i närsamhället och dess arbets-, förenings- och kulturliv, och ha kännedom om möjligheter till fortsatt utbildning i Sverige och i andra länder.

Besök på muséer, teater, stadsbibliotek och liknande är en viktig del i att få inblick i närsamhället. Under pandemin upphörde utflykterna men ur skolornas kvalitetsrapporter framgår att besöken åter kommit i gång och att de är uppskattade. Samarbetet med Dunkers kulturhus och Miljöverkstaden lyfts fram av flera enheter.

För att kunna ta ställning till frågor som rör den egna framtiden behöver elever känna till vilka yrken som finns, vilka kompetenser som behövs och vilka vägar som leder fram till olika framtidsval. Det handlar också om en förståelse för att yrken förändras; vissa yrken försvinner och andra tillkommer. Det kommer att krävas ett livslångt lärande där kompetenser och förmågor är i fokus.

I de yngre årskurserna handlar det ofta om att lära sig mer om de yrken som elevernas föräldrar har och därifrån vidgas perspektiven. Besök på arbetsplatser, endagsprao i årskurs 6 och "månadens yrke" är andra exempel på aktiviteter i de yngre årskurserna.

I årskurs 8 och 9 är prao central för att öka inblicken i arbetslivet. Förvaltningen har utvecklat stödet till skolorna och arbetsgivarna för att prao ska fungera smidigt både för eleverna och för arbetsplatsen där eleven gör sin prao.

I Skoltempen får elever svara på frågan *Jag vet hur jag väljer och fattar beslut om frågor som är viktiga för min framtid*. Vi kan konstatera att flickors svarsnivå sjunkit något de senaste åren, från 4,9 till 4,7 medan pojkars svarsnivå är oförändrad.

²⁶ Mer om detta kan man läsa i SOU2022:61 Allmänt fritidshem och fler elevers tillgång till utveckling, lärande och en meningsfull fritid

²⁷ De nya kursplanerna gäller från och med hösten 2022.

Fråga	Medelsvar 2020	Medelsvar 2021	Medelsvar 2022
Jag vet hur jag väljer och fattar beslut om frågor som är viktiga för min framtid	4,9	4,9	4,8
Flickor	4,9	4,8	4,7
Pojkar	4,9	4,9	4,9

Källa: Skoltempen

Ett framgångsrikt studie- och yrkesvägledningsarbete (SYV) inom skolan bygger på att frågor som rör elevers framtidsval är integrerat i den övriga undervisningen. Läraren ska ha med framtidsperspektivet i sin undervisning och studie- och yrkesvägledaren håller ihop arbetet, stöttar lärare, kartlägger och bidrar med sin kompetens. Om man ser till antalet elever per studie- och yrkesvägledare så kan man konstatera att det är relativt stora variationer från år till år. Detta kan förklaras av att det kan ha funnits vakanser den dagen som statistiken rapporterades in. Eftersom antalet studie- och yrkesvägledare är relativt litet så ger enstaka vakanser ett stort utslag i statistiken.

Tabell 19 Elever per studie- och yrkesvägledare (heltid)

	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22	Läsår 2022/23
Elever per SYV, Helsingborg	1426	1197	1572	1227
Elever per SYV, riket kommunala skolor	1447	1440	1493	1445
Elever per SYV åk 7-9, Helsingborg	407	344	465	372
Elever per SYV åk 7-9, riket, kommunala skolor	441	443	464	480

Källa: Skolverket

Ett lägre antal elever per studie- och yrkesvägledare innebär inte per automatik att kvaliteten i SYV-arbetet är bättre, även om förutsättningarna för ett integrerat samarbete kan vara bättre. Utmaningen ligger i att få samarbetet mellan lärare och studie- och yrkesvägledare att fungera så att det stödjer elevens utveckling. Det finns goda exempel där SYV-arbetet är väl integrerat i undervisningen. Ett exempel är samarbetet mellan Högastensskolan, Ättekullaskolan och Råå södra skola. De har ett gemensamt SSA-team (SSA=Samverkan skola och arbetsliv) som träffas 4 gånger per läsår för att planera och följa upp arbetet. Studie- och yrkesvägledaren leder gruppen och varje arbetslag har en representant i teamet. Representanterna tar med sig information och uppgifter till sina arbetslag där uppgifterna bearbetas. Sedan sker återkoppling tillbaka till SSA-teamet.

En välfungerande studie- och yrkesvägledning på grundskolan är också central för eleverna ska välja ett program på gymnasiet som gör dem motiverade att fullfölja sina studier och veta vad som förväntas av dem. Det har framkommit att elever ibland väljer gymnasieprogram utan att vårdnadshavaren är informerad vilket kan leda till att eleven går miste om möjligheten att få stöd och bollplank av sina vårdnadshavare i viktiga framtidsval.

Alla skolor har inte ännu en fungerande systematik utan fortsätter att utveckla sitt arbete. Arbetet utgår från skolornas SYV-planer där det framgår vad som ska genomföras under läsåret och förvaltningen tillhandahåller stöd både till skolorna och till studie- och yrkesvägledarna för att öka kvaliteten i arbetet. Studie- och yrkesvägledningen är ett prioriterat område i den gemensamma verksamhetsplanen för Helsingborgs stads skolor och en rad insatser har genomförts under året för att öka kvaliteten inom området. Till exempel har studie- och yrkesvägledarna genomgått processledarutbildning och stöd för att utforma processer och strukturer har tagits fram.

Bedömningen är att studie- och yrkesvägledningen inte ännu är fullt integrerad i den övriga undervisningen. Elevernas tillgång till individuell studie- och yrkesvägledning varierar stort mellan skolorna. Ett viktigt utvecklingsområde är att kunna identifiera de kvalitetsindikatorer som bekräftar att studie- och yrkesvägledningen håller hög kvalitet. Det handlar både om att fånga kvaliteten i det löpande arbetet och att fånga de långsiktiga effekterna av studie- och yrkesvägledningen. En del i detta handlar om att sätta upp mål för hur studie- och yrkesvägledningsarbetet och bedöma elevernas valkompetens, d v s hur skolan ska följa upp att eleven har tillräcklig kunskap och förmåga att göra välgrundade val både när det gäller studieinriktning, yrkesbana och fritid. Ett annat utvecklingsområde är att få till en tydlig systematik i studie- och yrkesvägledningen där ansvar, roller och innehåll är definierat.

Diskussion

Skolan är den viktigaste skyddsfaktorn i barns liv. Skolan fostrar och lär. En framgångsrik skolgång ger bättre förutsättningar för ett bra vuxenliv. Olika skolor har olika förutsättningar att ge sina elever en framgångsrik skolgång. Elevsammansättning, personalen, ledarskapet, lokalerna och det omgivande samhället är några faktorer som påverkar skolans möjlighet att rusta eleverna för framtiden. Helsingborgs stads skolor håller generellt en hög kvalitet. Våra resultat ligger i nivå med, eller högre, jämförbara städer. Samtidigt saknas inte utmaningar. De utmaningar som finns är inte heller unika för oss. Vi delar dessa utmaningar med andra skolhuvudmän. Nedan redogörs för några av våra utmaningar och hur vi arbetar med dessa.

Steg mot en likvärdig skola

Enligt skollagen ska utbildningen vara likvärdig. Det handlar både om en geografisk likvärdighet och att utbildningen ska ta hänsyn till barns och elevers olika förutsättningar och behov och uppväga skillnader. Till exempel påverkar föräldrars utbildningsnivå vilka förutsättningar elever har att klara skolan. Barn vars föräldrar har låg utbildning behöver generellt mer stöd än barn med högutbildade föräldrar. Resursfördelningsmodellen tar hänsyn till detta genom att de skolor som har många barn vars föräldrar har låg utbildning får extra tilldelning av medel. Trots detta kvarstår skillnader i resultat mellan skolor i socioekonomiskt starkare respektive svagare områden. I dialogerna med skolorna framkommer att när oroligheter sker i skolans närområden eller det blir bråk mellan elever på fritiden så påverkar det arbetet i skolan. Eleverna blir oroligare och händelserna behöver bearbetas vilket tar tid från undervisning. Detta är ett exempel på att skolor i socioekonomiskt utsatta områden påverkas negativt av flera faktorer samtidigt.

Stöd och stimulans för att nå längre

Elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. Elever som har lätt att lära ska stimuleras för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling. Lärarna ska alltså både undervisa dem som har svårt för att lära och de som har lätt för att lära, vilket ställer stora krav på yrkesskicklighet. Skolresultaten visar att de som precis klarar ribban för godkänt blir fler och fler medan de som når toppbetyg blir färre. De flesta uppnår kunskapskraven men 156 elever nådde inte behörighet till gymnasieskolans yrkesprogram. Vi ser att läsförmågan generellt försämrats och att behovet av anpassningar och stöd ökat. Skolresultaten i årskurs 6 – 8 har sjunkit de senaste åren. Vi ser att stöd tenderar att ges sent i skolgången, när det blivit uppenbart att en elev riskerar att inte klara grundskolan. När behovet av stöd till elever som riskerar att inte bli godkända ökar, finns en risk att elever som har lätt att lära ges mindre uppmärksamhet och stöd. Dessa utmaningar är kända och skolorna arbetar med dem; det är utmaningar som är gemensamma för samtliga skolor.

Från hög frånvaro till hög närvaro

I snitt är eleverna i grundskolan frånvarande 10 procent av lektionstiden. Eftersom detta är ett genomsnitt finns det många elever med låg frånvaro och elever med mycket högre frånvaro. Ungefär 17 procent av eleverna har en frånvaro som överstiger 15 procent av lektionstiden. Under pandemin ökade frånvaron av förklarliga skäl. Det som inte är enkelt att förklara är varför frånvaron inte återgår till de nivåer som rådde innan pandemin. Att eleverna är frånvarande från lektionerna är en utmaning som alla skolhuvudmän brottas med. Ökande psykisk ohälsa, vantrivsel, bristande framtidstro och upplevd stress är några av de faktorer som kan öka frånvaron. Flera av dessa orsaker kräver samverkan med andra aktörer (BUP, Socialtjänst, osv) för att åtgärda, vilket också sker. Elever som trivs i skolan, känner att de lär sig och får tillräcklig stimulans har högre närvaro. Skolorna arbetar aktivt med att få elever att trivas och utvecklas i skolan; i denna del är undervisningen kvalitet helt avgörande.

Kärnuppdraget måste få vara det viktigaste

Skolans kärnuppdrag är att ge elever kunskaper och rusta dem inför livet. Lärarnas kärnuppdrag är att förbereda, genomföra och följa upp undervisningen. Men skolan har också en mängd andra uppgifter till följd av lagstiftning eller andra statliga eller kommunala styrdokument. Det kan till exempel handla om insamling och rapportering av uppgifter, genomförande av handlingsplaner, deltagande i utvärderingar, uppföljningar eller forskningsstudier, osv. Var för sig är alla dessa uppgifter befogade men den totala mängden riskerar att förskjuta skolans fokus bort från kärnuppdraget. Att löpande åläggas många uppgifter är inte unikt för skolan, det förekommer i alla offentliga verksamheter. Men när kärnuppdraget blir svårare och de ekonomiska förutsättningarna kärvare så blir det alltmer ansträngande att leva upp till olika krav.

Skolan måste hänga med när omvärlden ändras

När eleven är klar med grundskolan väntar andra skolformer och, så småningom, ett yrkesliv. Det yrkesliv som möter dagens elever ser annorlunda ut än det yrkesliv som mötte eleverna för 10, 20 eller 30 år sedan. Yrken försvinner och nya kommer till. I takt med att samhället utvecklas krävs andra kompetenser och färdigheter än tidigare. Förr lärde man sig ett yrke, nu är yrket att hela tiden lära nytt och anpassa sig. Samtidigt ändras också synen på arbete. För att skolan ska kunna rusta elever att möta de utmaningar som framtiden för med sig måste även skolan hänga med i utvecklingen. På kort sikt kan det handla om att förändra studie- och yrkesvägledningen och innehållet i undervisningen i takt med att samhället förändras. På längre sikt kan skolan och undervisningen behöva se helt annorlunda ut. Lärarutbildningen behöver svara upp mot detta. Skolans strukturer är tröga, samtidigt som skolans vardag är full av dagsaktuella frågor som ska hanteras. Sammantaget försvårar detta större utvecklingskliv.

Vi kan se att skolan måste arbeta med ett stort fokus på det demokratiska uppdraget. Utbildningen ska förmedla och förankra respekt samt förståelse för mänskliga rättigheter och grundläggande demokratiska värderingar. Utbildningen ska också främja förståelse för andra människors olikheter genom att träna förmågan till inlevelse, öppenhet och respekt.

Utvecklingsarbetet fortsätter, trots bistrare tider

De utmaningar som beskrivs i denna rapport är kända i organisationen. Det finns ett pågående arbete för att långsiktigt och målmedvetet utveckla skolan. Under läsåret har det systematiska kvalitetsarbetet fördjupats för att nå nämndens mål och målen i de nationella styrdokumentet. Erfarenheterna av att synliggöra prioriteringarna genom de s.k. vp-uppdragen är goda. Vp-uppdragen hjälper skolorna att kraftsamla och prioritera där utmaningarna är som störst²⁸. Samtidigt beskriver skolorna att det ekonomiska läge som gäller 2023 och som förväntas bli än stramare 2024 gjort det allt tuffare att utveckla

²⁸ För läsåret 23/24 finns vp-uppdrag inom sex prioriterade områden: Kompetensförsörjning, närvaro, stimulans och stöd, matematikundervisning, språkutveckling, vägledning.

verksamheterna. Några framhåller till och med att det är svårt att genomföra undervisning med bibehållen kvalitet. Förvaltningen har en löpande dialog med enheter för att stödja på bästa sätt.

Kvalitetsarbete handlar om att hela tiden förbättra verksamheten. Samtidigt ska man inte glömma bort allt det goda arbete som görs på skolorna och de goda resultat som sammantaget finns. Varje elev ska få möjlighet att bli sitt bästa jag, varje dag.

8. Bilaga 1 Antal elever och skolor

I tabellen nedan framgår antalet barn och elever i Helsingborg uppdelat på huvudman och skolform. Det totala antalet barn/elever som går på en förskola eller skola i Helsingborg uppgår till 34 200. Av dessa går knappt två tredjedelar, 64 procent, på en förskola eller skola med kommunal huvudman.

Det finns totalt 76 förskolor med kommunal huvudman vilka är indelade i 28 chefsområden, dvs en rektor är ofta chef över 2 – 3 förskolor. Det finns 33 grundskolor och 6 anpassade skolor på grundskolenivå. Fyra av de anpassade skolor är samlokaliserade med en grundskola och har samma rektor. Två av de anpassade skolorna är lokaliserade i friliggande lokaler och leds av samma rektor. International school of Helsingborg är en skola som följer internationell läroplan och bedriver undervisning på både förskole, grundskole- och gymnasienivå.

Tabell 20 Antal barn/elever och skolor, läsår 2022/23, avrundat till närmsta hundratal

Hösten 2022 (22/23)	Förskola	Grundskola	Gymnasieskola	Totalt
Antal elever/barn inskrivna	7600 ²⁹	18 200 ³⁰	8400 ³¹	34 200
Kommunal huvudman	4800	13 600	3400	21 800 ³²
Fristående huvudman	2900	4600	5000	12 500
Antal enheter, kommunal huvudman	76 förskolor indelade i 28 chefsområden	33 skolor 6 anpassade skolor 1 internationell skola	6 gymnasieskolor 2 anpassade gymnasieskolor	

Över tid har det totala antalet elever som går i grundskola ökat. De senaste åren kan vi se en avmattning i tillväxttakten. Eftersom antalet barn som skrivs in på förskola är minskande kommer också elevantalet på några års sikt att minska.

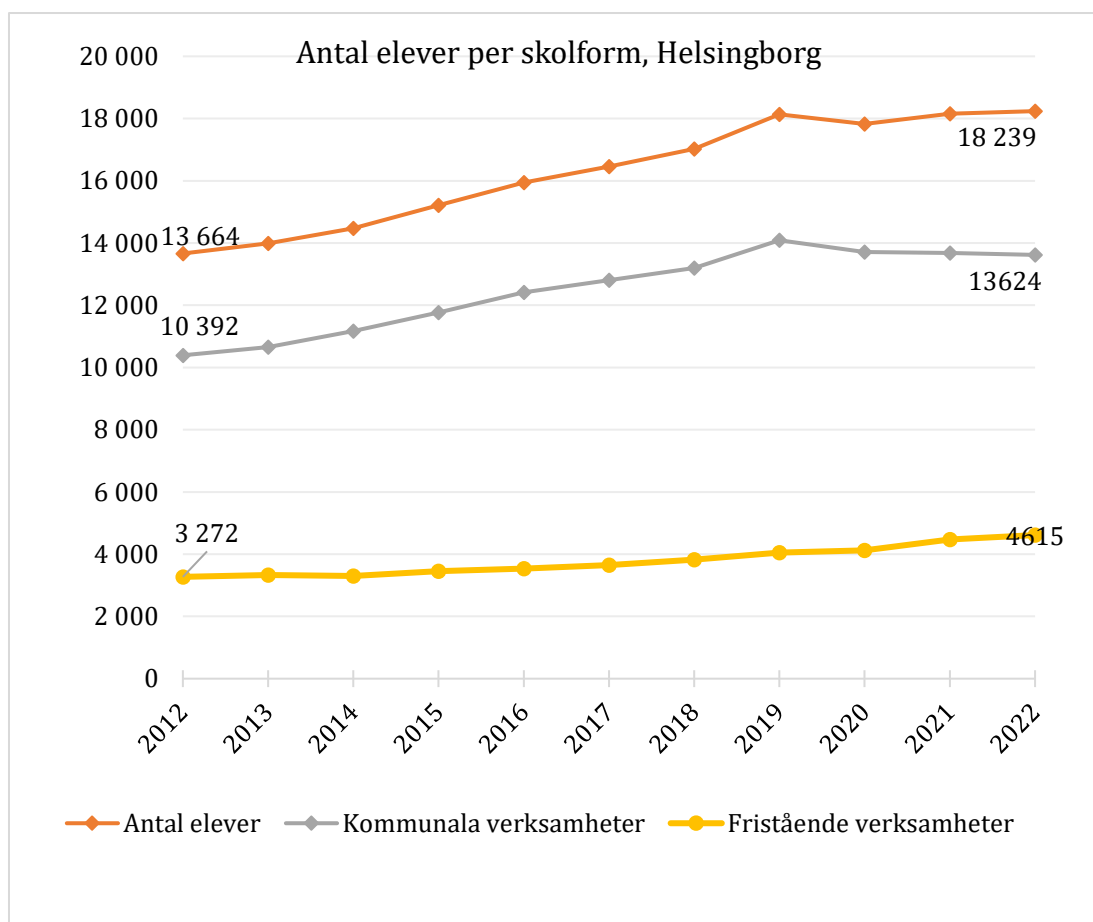
Tabell 21 Antal elever över tid, grundskola, uppdelat på kommunala och fristående huvudman

²⁹ Uppgifterna är hämtade ur förvaltningens ekonomisystem, avser läget i oktober 2022. Pga avrundning blir totalsumman lägre.

³⁰ Uppgifterna är hämtade ur Skolverket, avser läget i oktober 2022

³¹ Uppgifterna är hämtade ur Skolverket, avser läget i oktober 2022

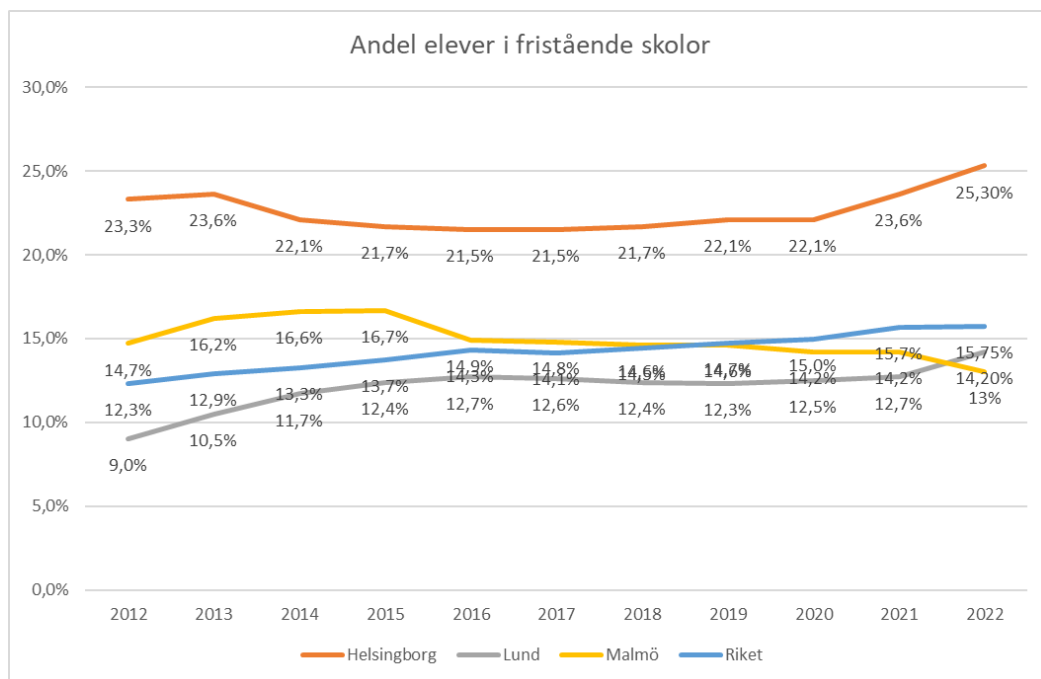
³² I siffran ingår även elever som går på ISH; totalt drygt 800 elever från och med förskolenivå till och med gymnasienivå.

Källa: Skolverket (Siffror för 15 oktober för angivet år)

Helsingborg har en större andel elever som går i fristående grundskolor än i riket i genomsnitt. En fjärdedel, 25 procent, av alla elever går på en fristående skola. Det är även en högre andel än i Lund och Malmö.

Tabell 22 Andel elever i fristående skolor i Helsingborg, Lund, Malmö och riket (åk 1 – 9)

Källa: Skolverket

9. Bilaga 2 Ekonomiska resurser

För att kunna erbjuda god utbildning till barn och elever behöver skolorna ha goda förutsättningar. Den ekonomiska tilldelningen lägger grunden för verksamheten och gör det möjligt för rektor att rekrytera personal, utforma lärmiljöer och tillhandha en utbildning av god kvalitet.

Ekonomisk tilldelning

Nedan framgår Barn- och utbildningsnämndens totala resurser samt planerad fördelning av resurserna för 2023. För 2024 har Kommunfullmäktige fattat beslut avseende tilldelning till nämnden, men fördelning av denna tilldelning samt uppskattning av övriga intäkter är under beredning.

För samtliga verksamhetsformer fördelas resurserna till varje enhet huvudsakligen med en peng per barn/elev. En avstämning av antalet barn och elever sker månadsvis. Lika villkor gäller för kommunal och fristående verksamhet. Rektor beslutar därefter hur pengarna ska användas, dvs hur stor del som ska användas till undervisning, lärverktyg, lokaler eller andra typer av kostnader.

Socioekonomisk tilldelning innebär en fördelning som bygger på socioekonomiska faktorer och som syftar till att kompensera för segregationens negativa effekter.

Tilläggsbelopp/Febox innebär en fördelning av medel utifrån individuella barns/elevs extraordinära behov efter ansökan från förskolan/skolan. Tilläggsbelopp/Febox innebär inte ett avgörande om ett barn eller en elev ska få extra stöd. Om ett behov är identifierat ansvarar förskolan/skolan för att detta stödbehov tillgodoses. Tilläggsbelopp/Febox är bara ett sätt att fördela resurser.

En viktig styrprincip för nämnden är att över- och underskott tas med i sin helhet till kommande år för såväl nämnden som för respektive enhet. De enheter som uppvisar underskott måste genomföra anpassningsåtgärder för att få sin ekonomi i balans. Därefter måste upparbetade underskott arbetas in. De enheter som uppvisar överskott får använda en begränsad del av detta under kommande år. Övrig del ligger kvar för framtida nyttjande. Genom att tillämpa denna princip möjliggörs en långsiktig planering samtidigt som resurserna kan nyttjas effektivt.

Bokslutet för föregående år, 2022, visade på ett överskott på 56,1 mnkr. Detta motsvarar 1,1% av nämndens omslutning. I resultatet ingick 20 mnkr av tidigare års överskott, vilket innebar att överskottet på årets tilldelning uppgår till 36,1 mnkr eller 0,7% av omslutningen. Under året hade nämnden omfattande tillfälliga resurser som inte finns kvar 2023 och framåt. Det handlade främst om statsbidrag samt kommunala resurser kopplade till pandemin. Eftersom vetskapen om kärvare tider fanns var återhållsamheten stor under året. Minskande intäkter och ökande kostnader innebar att förskolor och skolor redan tidigt under året planerade långsiktigt och anpassade verksamheten. Effekten blev ett större överskott för 2022, vilket var varit nödvändigt för att nå en ekonomi i balans även 2023 och framåt.

Den senaste ekonomiska prognosen för innevarande år pekar på ett underskott på 6,2 mnkr, vilket motsvarar 0,1% av nämndens omslutning. Precis som förutspått ökar kostnaderna betydligt mer än intäkterna. Anpassningarna som inleddes under föregående år fortsätter, och redan nu finns en medvetenhet om och förberedelse för att förutsättningarna sannolikt kommer att vara ännu kärvare under kommande år. De flesta enheter har en ekonomi i balans och en god beredskap för framtiden, men för några behövs anpassningar främst beroende på att man tappat barn eller elever. Sammantaget medför förutsättningarna besparingar i verksamheten med en lägre personaltäthet som följd. Kostnaderna för gymnasieelever som går i skola i annan kommun har ökat jämför med tidigare år, vilket bidrar till ovanstående underskott.

De tuffare ekonomiska förutsättningarna sammanfaller också med en successivt lägre befolkningsprognos. Antalet barn och elever bedöms bli färre än budgeterad nivå för året, även om här fortfarande finns en osäkerhet. Detta innebär en ytterligare utmaning för stadens förskolor och skolor.

Tabell 23 Budget för Barn- och utbildningsnämnden, Belopp i tkr

Barn- och utbildningsnämnden	Budget 2023	Budget 2024 beslutat i KF men ej i nämnd	Kommentar
Total summa	4 642 639		Internbudgetarbetet för 2024 är pågående och inga detaljsiffror är därför klara.
-varav kommunal finansiering	3 981 802	4 105 411	
-varav övriga intäkter	660 837		

Fördelning av resurser per skolform, brutto			
Förskola	1 242 021		
varav tilldelning per barn till kommunal verksamhet	694 420		
varav tilldelning per barn till fristående verksamhet	447 100		
varav socioekonomisk tilldelning	29 113		
varav tilläggsbelopp/febex	38 524		
varav övrigt	32 863		

Grundskola inklusive fritidshem	2 319 439		
varav tilldelning per elev till kommunal verksamhet	1 548 732		
varav tilldelning per elev till fristående verksamhet	431 303		
varav socioekonomisk tilldelning	90 991		
varav tilläggsbelopp/febex	84 662		
varav övrigt	163 751		

Anpassad grundskola inklusive fritidshem	113 076		
varav tilldelning per elev till kommunal verksamhet	99 632		
varav tilldelning per elev till fristående verksamhet	0		
varav socioekonomisk tilldelning	0		
varav tilläggsbelopp/febex	5 842		
varav övrigt	7 602		

Gymnasieskola	867 677		
varav tilldelning per elev till kommunal verksamhet	460 788		
varav tilldelning per elev till fristående verksamhet	344 035		
varav socioekonomisk tilldelning	16 768		
varav tilläggsbelopp/febex	11 299		
varav övrigt	34 786		

Anpassad gymnasieskola	63 047		
varav tilldelning per elev till kommunal verksamhet	59 974		
varav tilldelning per elev till fristående verksamhet	0		
varav socioekonomisk tilldelning	0		
varav tilläggsbelopp/febex	3 073		
varav övrigt	0		

Nämnd och förvaltning	37 379		
------------------------------	---------------	--	--

Förskolan

I förskolan finns olika nivåer av förskolepeng i relation till barnens vistelsetid och ålder. För barn till arbets sökande sker tilldelning motsvarande full tid, trots att barnen i grunden bara har rätt till 15

timmars närvaro per vecka. Detta beror på att förskolan ska ha en beredskap att ta emot barnet under fler timmar så snart föräldrarna söker jobb eller får jobb.

Den fördelning som görs utifrån socioekonomisk struktur tar stor hänsyn till föräldrarnas utbildningsbakgrund, som är den viktigaste faktorn för barns framgång i skolan. Detta kriterium har därför dubbel vikt i fördelningen. Därutöver används utländsk härkomst (barn och elever födda utomlands) som kriterium. Fördelningen sker inte till alla enheter utan enbart till de enheter som har ett sämre utfall än stadens genomsnitt. Det innebär att de enheter som får del av pengarna får ett rejält ekonomiskt tillskott. Enheterna har möjlighet att i stor utsträckning hitta de åtgärder som ger bäst resultat och nytänkande uppmuntras i detta arbete. Uppbyggande insatser används vanligen till att öka grundbemanningen eller att anställa pedagoger med specialkompetenser, till exempel pedagogister, ateljéristor eller specialpedagoger. Vissa enheter använder uppbyggande insatser till att köpa in tolkstöd vid utvecklingssamtal och föräldramöten eller anställer fasta vikarier. Insatserna används även till olika kulturaktiviteter.

Kostnader under rubriken Övrigt handlar bland annat om insatser som finansieras via en fast tilldelning av statsbidraget för kvalitetssäkrande åtgärder, insatser som riktas till alla barn såsom specialpedagoger, förskolekostnader för placerade barn samt insatser för att så många barn som möjligt ska delta i förskolan.

Grundskolan inklusive fritidshemmet

I grundskolan finns olika nivåer av skolpengen i relation till vilken årskurs eleverna går i. För årskurs F-6 fås en något lägre tilldelning än för årskurs 7-9. Grundtanken med att ge samma tilldelning till förskoleklassen som till årskurserna 1-6 är att eleverna ska få en god grund att bygga på genom en god start i förskoleklassen. På samma sätt finns en fördelning av en fritidshemspeng. Denna är något högre för åren F-3 än för 4-6.

Precis som i förskolan tar den fördelning som görs utifrån socioekonomisk struktur stor hänsyn till föräldrarnas utbildningsbakgrund, som är den viktigaste faktorn för barns framgång i skolan. Detta kriterium har därför dubbel vikt i fördelningen. Därutöver används utländsk härkomst (barn och elever födda utomlands) som kriterium. Fördelningen sker inte till alla enheter utan enbart till de enheter som har ett sämre utfall än stadens genomsnitt. Det innebär att de enheter som får del av pengarna får ett rejält ekonomiskt tillskott. Enheterna har möjlighet att i stor utsträckning hitta de åtgärder som ger bäst resultat och nytänkande uppmuntras i detta arbete. Syftet är att dessa extra resurser ska göra så stor nytta som möjligt för barnen och eleverna. En nyhet under senare år är att även riktade statsbidrag styrs direkt till enheter i socioekonomiskt svagare områden. Exempel på sådana bidrag är bidrag för arbetsmiljö i socioekonomiskt utsatta områden samt karriärtjänster pott 2.

Kostnader under rubriken övrigt handlar bl a myndighetsbeslut och kostnader kopplade till dessa, t ex kostnader för placerade barn. Det rör sig också om en fast tilldelning kopplad till statsbidraget för likvärdig skola, extra tilldelning för nyanlända barn och elever, om insatser som riktas till alla barn såsom specialpedagoger, mm.

Anpassade grundskolan

I den anpassade grundskolan finns olika nivåer av skolpeng i relation till vilken årskurs eleverna går i samt vilken grad av funktionsnedsättning som eleverna har. Även för elever i fritidshem görs en tilldelning kopplad till graden av funktionsnedsättning.

Kostnader under rubriken Övrigt handlar framförallt om myndighetsbeslut och utredning avseende placering i anpassad skola samt kostnader kopplade till detta, men även om visst stöd som riktar sig till alla barn i anpassad skola, t ex logopedstöd.

Gymnasieskolan

I gymnasieskolan finns olika nivåer av skolpeng i relation till vilken utbildning eleverna har valt. Tilldelningen per elev och år är lägre för studieförberedande program såsom samhällsvetenskap och ekonomi och betydligt högre för yrkesprogram såsom naturbruksprogrammet, fordonsprogrammet och industritekniska programmet. Skillnaden mellan ytterligheterna kan uppgå till mer än 100 000 kr per elev och år.

Den fördelning som görs utifrån socioekonomisk struktur utgår ifrån elevernas meritvärde vid antagningstillfället. Ett extra tillskott ges för elever med låga meritvärden. Syftet är att ge stöd till elever i årskurs ett för att bygga upp en tydlig kunskapsbas, att ge möjlighet till språkutveckling för alla elever oavsett ursprung eller härkomst, att jobba med förändrade pedagogiska angreppssätt eller att på andra sätt ge stöd till elever för att ge dem goda förutsättningar att klara gymnasieskolan med godkända betyg. Kostnader under rubriken Övrigt handlar främst om kostnader kopplade till myndighetsbeslut såsom antagning till gymnasieskolan, resebidrag och inackorderingsbidrag, kostnader för placerade elever mm.

Anpassade gymnasieskolan

I den anpassade gymnasieskolan finns olika nivåer av skolpeng i relation till vilken utbildning eleverna har valt. Kostnaden per elev ligger på en betydligt högre nivå än för gymnasieskolan, då ett ökat stödbehov finns för eleverna.

Endast en mindre summa finns avsatt för Tilläggsbelopp/Febex, då dessa behov till allra största delen tillgodoses i skolpengen.

Nämnd och förvaltning

Under denna rubrik återfinns kostnader för den politiska styrningen samt kostnader relaterade till myndighetsutövning för nämnden som helhet.

10. Bilaga 3 Personal

Det finns efterfrågan på utbildad personal inom samtliga skolformer då det råder brist på pedagogiskt högskoleutbildad personal. Detta gäller både inom riket och inom Helsingborgs stad. Trots att det finns en generell brist på utbildade pedagoger är bedömningen att stadens skolor lyckas relativt väl med att attrahera personal. Undantaget är lärare i fritidshem samt lärare till den anpassade skolan där det är mycket svårt att rekrytera personal med tillräcklig kompetens. I den vikande konjunkturen som råder just nu märker vi att det är väsentligt lättare att få behöriga sökande på lediga tjänster. Grundproblemet i obalansen mellan tillgång och efterfrågan på kompetens inom branschen bedöms dock kvarstå över tid.

Antalet lärare i de kommunala skolorna läsåret 2022/23 ³³ uppgick till 1028 heltidstjänster, vilket är något fler än året innan. Nyckeltalet *Elever per lärare* har minskat och uppgår till 11,4 elever per lärare för läsåret 2022/23. Andelen lärare med pedagogisk högskoleutbildning uppgick till 83,3 procent vilket är något högre än för riket som helhet. Siffran har varit stabil de senaste åren. Andelen lärare med lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne i grundskolan uppgick till 70 procent, vilket är något lägre än läsåret innan.

Tabell 24 Grundskolans personal, Helsingborg och riket (kommunala skolor), 2017–2022

	Nivå	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Antal lärare (heltidstjänst)	Helsingborg	929,3	946,5	901,4	1003,3	1021,2	1028,8
	Riket, kommunala	74491	75426	76069	76426	77092	78525
varav andel....							
kvinnor	Helsingborg	76,3%	76,8%	76,5%	75,8%	74,6%	74,6%
	Riket, kommunala	76,7%	76,6%	76,4%	75,8%	75,7%	76,1%
tillsvidareanställda	Helsingborg	87,1%	87,3%	85,1%	85,6%	86,5%	86,6%
	Riket, kommunala	86,8%	86,7%	86,5%	85,6%	85,9%	88,0%
Antal elever per lärare	Helsingborg	11,8	11,9	12,8	11,7	11,5	11,4%
	Riket, kommunala	11,9	11,9	12,024	12,2	12	11,8%

Källa: Skolverket

Andel lärare...	Nivå	2017	2018	2019	2020	2021	2022
med pedagogisk högskoleutbildning	Helsingborg	82,7%	82,5%	82,2%	82,3%	82,2%	83,3%
	Riket, kommunala	83,5%	83,2%	83,3%	81,3%	81,6%	85,1%
med specialpedagogisk högskoleutbildning	Helsingborg	7,4%	7,0%	6,6%	6,7%	7,3%	7,0%
	Riket, kommunala	4,9%	5,1%	5,3%	5,5%	6,0%	6,1%
med lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne i grundskolan	Helsingborg	72,3%	73,6%	71,1%	71,1%	71,6%	70,2%
	Riket, kommunala	72,4%	71,5%	70,5%	72,2%	72,0%	71,8%

³³ Statistiken som rör personal avser läget den 15 oktober respektive år. Senaste tillgängliga siffror är från oktober 2022.

Källa: Skolverket (Grundskola/Personal)

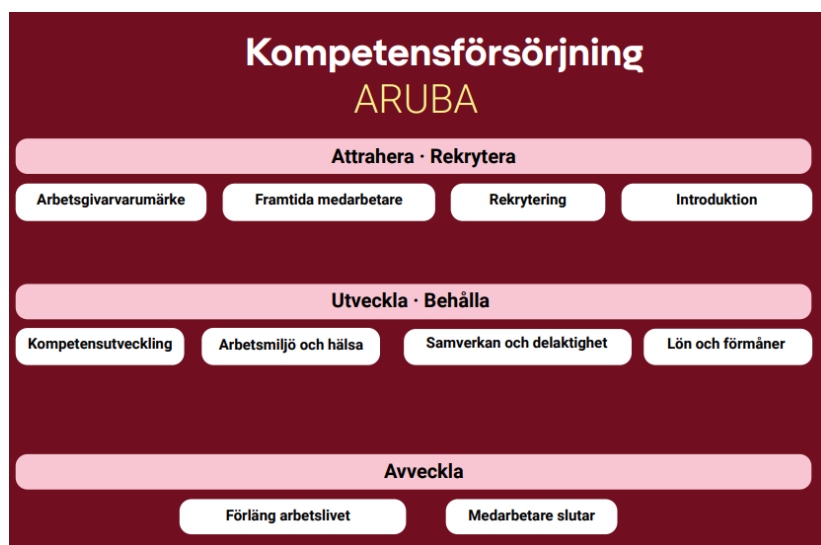
Notera. Värdena avser 15 oktober för angivet år i tabellen. Siffrorna för motsvarande mått på skolenhetsnivå finns i bilaga. I statistiken ingår ej grundskolor som bedriver undervisning på engelska, i Helsingborg i praktiken International School of Helsingborg.

Rekrytering via utbildning

En viktig del i rekryteringsarbetet är att erbjuda ett stort antal VFU-platser inom Helsingborgs stads förskolor och skolor så att lärosäten kan förlägga många lärarstudenters VFU (verksamhetsförlagda utbildning) inom vår verksamhet. Det handlar om att ha god kvalitet i VFU-arbetet så att lärarstudenter känner det meningsfullt och lärorikt att göra sin VFU hos oss, men också så att de vill bli medarbetare i vår organisation efter sina studier. Det finns idag många olika vägar mot läraryrket (olika inriktningar och upplägg) vilket gör att det är viktigt att verksamheten anpassar sig efter behoven från lärosäten, samt att man ser VFU som ett gemensamt rekryteringsarbete i staden. Majoriteten av lärarstudenterna är från Malmö universitet och Lunds universitet, övriga är från Högskolan Kristianstad och Halmstad Högskola. Enstaka lärarstudenter placeras även från andra lärosäten i landet.

Inom förvaltningen bedrivs ett målmedvetet och långsiktigt arbete för att vara en attraktiv arbetsgivare och kunna rekrytera och behålla duktiga medarbetare. Detta arbete rör kompetensförsörjningsprocessens alla delar (attrahera, rekrytera, utveckla, behålla och avveckla – se bild) och det behöver ske på såväl huvudmannanivå som på respektive enhet. Det finns organisation för samordning, förvaltning och utveckling av kompetensförsörjningsprocessen som används inom såväl den stadsgemensamma som den förvaltningsvisa utvecklingen av området. Exempel på pågående förändringsarbeten är:

- implementeringen av en digital introduktion för nya medarbetare som startar redan två månader innan den nya medarbetaren tillträder sin anställning.
- Beslut om ny finansieringsmodell för medarbetare som kombinerar studier och arbete via arbetsplatsintegrerad lärarutbildning i syfte att det ska bli lättare för skolorna att ta emot dessa medarbetare.
- ett nytt arbetssätt med arbetsmiljö och hälsa, Hållbart arbetsliv – tidiga insatser för att främja och förebygga arbetsmiljö och hälsa, som utgår från s.k. riskorienterat arbetssätt håller på att införas
- beslut om införande av digital administration av systematiskt arbetsmiljöarbete (sker i hela Helsingborgs stad)

Parallellt med detta finns i utbildningsdirektörens verksamhetsplan ett prioriterat uppdrag att säkra kompetensförsörjningen både på kort och lång sikt. Tre åtgärdsområden inom ramen för verksamhetsplanen har identifierats på huvudmannanivån och arbetas med i särskild ordning:

- Framtida medarbetare
- Medarbetares kompetensutveckling
- Etablera arbetsätt som ger en god bild av nuläge och behov inom kompetensförsörjningsområdet på enhets- och huvudmannanivå

Med anledning av förändrade anställningsformer i Lag om Anställningsskydd som trädde i kraft under läsåret vilka påverkar förutsättningarna för kort-och visstidsbemanning beslutades om ett större utvecklingsarbete. Den nuvarande verksamheten Vikariebanken där studenter, pensionärer med flera har möjlighet att med timanställning arbeta ute i våra verksamheter för att möta korttidsbemanningsbehov med ska kompletteras med månadsanställda bemanningsresurser. Syftet med det förändrade arbetsättet och den nya organisationen är att möta gällande lagstiftning och kollektivavtal men också att ge bättre förutsättningar att arbeta med kompetensförsörjningen samt att eventuellt längre fram kunna möta andra visstidsbemanningsbehov som verksamheterna har. Under vårterminen -23 tillträdde en enhetschef som haft i uppdrag att förbereda uppstarten av Bemanningenheten.

11. Bilaga 4 Förvaltningens utvecklingsarbete och stöd till enheter

Större utvecklingsinitiativ under läsåret

Varje huvudman inom skolväsendet ska på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Samma gäller för skolenheterna. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, förskollärare, övrig personal och elever. Barn i förskolan, deras vårdnadshavare och elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och i andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls.³⁴

Det systematiska kvalitetsarbetet och verksamhetsstyrningen hänger ihop. Genom att analysera verksamhetens resultat kan utvecklingsområden identifieras, insatser planeras, genomföras och följas upp. Uppföljningen visar om insatserna är tillräckliga eller om de behöver revideras. Detta är ett arbete som sker på alla nivåer i organisationen; i klassrummet, i arbetslag, på skolnivå, på förvaltningsnivå och i nämnden. Genom verksamhetsstyrningen länkas de olika nivåerna i styrkedjan ihop så att alla tar ett gemensamt ansvar för de utmaningar som finns. Verksamhetsplanen för Helsingborgs stads skolor där utbildningsdirektören pekar ut prioriterade områden genom s.k. vp-uppdrag är "hjärtat" i styrningen där kommunala och statliga styrsignaler omsätts. Verksamhetscheferna har en viktig roll i att styra, stödja och leda rektorer. Verksamhetschefer är både huvudman och linjeansvarig och har därmed en viktig roll för att säkerställa genomslag för styrningen.

Under läsåret har flera olika utvecklingsinitiativ påbörjats eller genomförts i syfte att förbättra kvalitetsarbetet. Förvaltningen har dragit lärdom av de erfarenheter som gjorts inom ramen för Skolverkets insats Samverkan för bästa skola³⁵ och fördjupat arbetet. Bland har en översyn av befintliga mötesstrukturer genomförts så att innehåll och frekvens bättre ska motsvara behov. Till följd därav kommer till exempel skolledarträffarna läsåret 2023-2024 att ha ett samlat tema *Leda lärares lärande*.

³⁴ Bestämmelserna om det systematiska kvalitetsarbetet finns 4 kap Skollagen (2010:800)

³⁵ Samverkan för bästa skola SBS är en treårig utvecklingsinsats där Skolverket och lärosäten ger stöd till medverkande skolor och huvudmän att utveckla sitt systematiska kvalitetsarbete så att kunskapsresultaten kan höjas. Tre skolor och förvaltningen har deltagit i den senaste omgången av SBS som avslutades i januari 2023.

Syftet med insatsen är att öka skolledarnas förmåga att vara en ledare även i pedagogiska frågor så att undervisningen kan förbättras. En annan insats är att, utifrån erfarenheter från de skolor som fått extra mycket stöd från förvaltningen, dra slutsatser om stödets effekter. När fungerar stödet väl och när upplevs stödet inte leda till önskade effekter? Ambitionen är att framöver bättre kunna anpassa stödinsatser så de ger maximal effekt.

En större översyn av systematik och arbetsätt för kvalitetsarbetet har också genomförts och implementering sker från och med läsåret 2023-2024. Syftet med översynen är bland annat att renodla verksamhetsdialogerna till att fokusera på uppföljning, då uppföljning är ett av de viktigaste redskapen för att nå önskade resultat. Lärande och erfarenhetsutbyte kommer att ske vid andra tillfällen än verksamhetsdialogerna. Syftet är också att förbättra kopplingen mellan de olika länkarna i styrkedjan.

Synpunkter och klagomål från vårdnadshavare ger viktig input till skolor och huvudmän som kan användas för att utveckla verksamheten. Klagomålen handlar om skolmat, skolresor, upplevda kränkningar, stödinsatser, m.m. Förvaltningen har utvecklat sina rutiner för att registrera, besvara och analysera de klagomål som inkommit. En uppföljning som gjordes våren 2023 visade att det finns vissa brister i skolornas arbete med klagomål. Klagomål som inkommer blir besvarade, men detta dokumenteras inte alltid. Utvecklingsinsatser är planerade utifrån uppföljningen.

Digitalisering blir allt viktigare för att stödja olika arbetsätt. Staden har fattat beslut att inför Microsoft 365 vilket medför ny funktionalitet som ska stödja och underlätta arbetet. Det innebär samtidigt både ändringar i arbetsätt och att all personal har tillgång till adekvata digitala verktyg. Ett arbete pågår därför inom förvaltningen både för att säkerställa tillgång till datorer och andra digitala verktyg och att anpassa arbetsätt. Övergången till M365 är ett långsiktigt arbete där också förvaltningens anpassar sin ledning och styrning av digitaliseringen. Förberedelser sker också för att kunna genomföra digitala nationella prov.

Under läsåret 22/23 har ett nytt systemstöd tagits i bruk för att arbeta mer samlat med att förebygga, förhindra och åtgärda kränkande behandling. Systemstödet innebär att arbetsättet setts över och uppdaterats. Även arbetsättet för att handlägga ansökningar av tilläggsbelopp, Febex, har uppdaterats.

Stöd till skolor

Inom förvaltningen finns stödfunktioner vars uppgift är att stödja skolenheterna och ansvara för att fastställda processer följs. Det handlar om stöd för HR, ekonomi, administration och juridik, kommunikation och marknadsföring, stöd för systematiskt kvalitetsarbete och skola på vetenskaplig grund, stöd för studie- och yrkesvägledning, stöd för nyanländas och flerspråkiga elevers lärande, stöd för pedagogisk utveckling och stöd för elevhälsa. Nedan beskrivs några av funktionerna som har stark påverkan på elevers måluppfyllelse³⁶.

Elevhälsan

Enligt skollagen ska alla elever ha tillgång till elevhälsa. Elevhälsans uppdrag är att stödja eleverna och skolorna till att nå utbildningens mål med fokus på det främjande och förebyggande arbetet.

Elevhälsoteamen är en resurs för hälsofrämjande skolutveckling och ska tillsammans med skolpersonal bidra till att skapa miljöer som främjar elevernas lärande, utveckling och hälsa. I elevhälsoteamet ska det finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses. För medicinska, psykologiska och psykosociala insatser i elevhälsoteamet ska det finnas tillgång till skolsköterska, psykolog, kurator och skolläkare. De olika professionerna i elevhälsoteamet ska, utifrån sina respektive kompetenser, bidra till en bredare helhetslösning. Professionernas olika kompetenser och perspektiv är styrkan i den samlade elevhälsan. Exempel på vad elevhälsan kan bidra med: elevsamtal, hälsosamtal, vaccinationsprogram m.m. Elevhälsans arbete bedrivs på individ-, grupp-

³⁶ Dessa funktioner erbjuder även stöd till fristående skolor.

och skolenhetsnivå och sker tillsammans med rektorer, lärare och övrig personal. Elevhälsa är också en integrerad del av skolans kvalitetsarbete. Vid behov ska elevhälsan samverka med hälso- och sjukvården och socialtjänsten.

Elevhälsan ger även stöd till förskolorna genom psykologgruppen och verksamhetsstöd. Enligt överenskommelsen inom Skol- och Fritidsförvaltningen är det Elevhälsans ansvar att tillhandahålla elevhälsopersonal till skolverksamheten i enlighet med skollagen och andra nationella styrdokument, Barn och utbildningsnämndens uppdrag och verksamheternas behov.

Organisatoriskt är Elevhälsan placerad direkt under utbildningsdirektören och leds av chefen för Elevhälsan och sju enhetschefer. Inom elevhälsan arbetar skolsköterskor, skolkuratorer, skolpsykologer, skolläkare, logoped, hörselpedagoger, specialpedagoger och flera andra specialistkompetenser. Elevhälsan har också övergripande myndighetsansvar för fördelningen av tilläggsbelopp/febex samt delegation angående rätt till förtur av förskoleplats, utökad vistelsetid på förskola, rätt till fritidshem samt begäran om uppskjuten skolplikt och beslut om mottagande till anpassad skola.

Under läsåret har elevhälsan bistått med övergripande insatser till skolenheter både inom den kommunala verksamheten och inom de fristående verksamheterna i staden. Stödet har bland annat bestått av utbildningsinsatser inom extra anpassningar och särskilt stöd skolnärvaro och kränkande behandling. Under läsåret upprättades även en funktion som ska stödja verksamheter i värdegrundsarbetet.

Verksamhetsstöd är ett kompensatoriskt stöd till stadens förskolor och skolor. Verksamhetsstöd arbetar utifrån skolornas och förskolornas identifierade behov samt förvaltningens prioriterade mål. Under läsåret har verksamhetsstöd tex erbjudit kunskaphöjande insats gällande NPF tillsammans med habiliteringen.

Enligt skollagen har huvudmannen inget ansvar för att anordna elevhälsa i förskolan. Barnen i förskoleålder har tillgång till barnavårdscentraler. Förskolorna i Helsingborg har dock tillgång till elevhälsans expertis. Till exempel finns specialpedagoger och förskolepsykologer tillgängliga för stöd och handledning. Elevhälsan kan också spela en roll för att motivera och stödja vårdnadshavare att gå vidare med en utredning av ett barn när ett sådant behov hade uppmärksamats.

Avdelningen för flerspråkighet

En elev som inte klarar att följa undervisningen på svenska har rätt att få stöd i form av studiehandledning på sitt modersmål/starkaste skolspråk om hon eller han riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås i ett eller flera ämnen.³⁷ Nyanlända elever ska få studiehandledning om det inte är "uppenbart obehövligt".³⁸ Studiehandledning innebär att eleven får ett språkligt stöd på växelvis svenska och modersmålet/starkaste skolspråk i skolämnet. Ämnesläraren ansvarar elevens språk- och kunskapsutveckling. För att studiehandledningen ska ge önskad effekt krävs ett gott samarbete mellan ämneslärare och studiehandledare. Studiehandledning kan ges under längre eller kortare period.

Elever med annat modersmål än svenska har rätt att under vissa förutsättningar få modersmålsundervisning. Modersmålsundervisning har egen kursplan och bedömning och betygsättning sker på samma sätt som i övriga ämnen. För elever i grundskolan är det vårdnadshavare som ska ansöka om modersmålsundervisning.

Avdelningen för flerspråkighet erbjuder modersmålsundervisning och studiehandledning på modersmålet på fyrtiofem olika språk. Avdelningen har cirka 100 anställda varav 90 modersmåls lärare. Avdelningen ansvarar också för den första kartläggningen av nyanlända elevers kunskaper och skolbakgrund inför skolplacering. De efterföljande kartläggningarna och uppföljningarna ansvarar respektive skola för, men kan få stöd i detta från avdelningen för flerspråkighet. Avdelningen ger även stöd till skolor i form av

³⁷ 5 kap. 4 § skolförordningen

³⁸ 3 kap, 12i §, skollagen (2010:800)

kompetensutveckling och handledning inom flerspråkighet som resurs, framgångsfaktorer i mottagandet av nyanlända elever, språk- och kunskapsutvecklande arbete samt bedömningsstöd "Bygga svenska".

Avdelningen fortsätter sitt arbete med att öka kännedomen om flerspråkighet som resurs och att öka skolornas kompetens i ett språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt. Under de gångna läsåren har avdelningen gett handledning åt ett antal skolor inom området språkutvecklande undervisning. Detta arbete fortsätter.

Cirka 4500 elever läste ämnet modersmål under läsåret 2021/22 inom grundskola och gymnasieskola. Inom avdelningen pågår också ett arbete med att höja undervisningskvaliteten inom modersmålsundervisningen. Eftersom det inte finns något krav på lärarlegitimation för att undervisa i ämnet modersmål är det extra angeläget att genom intern kompetensutveckling och uppföljning säkerställa hög kvalitet i undervisningen.

HR-avdelningen

HR-avdelningen är en stödfunktion med fokus på rollen som arbetsgivare. Avdelningen bistår förvaltningens chefer med expertis inom HR-området så att de kan fatta välgrundade beslut samt på ett hållbart sätt driva utveckling och genomföra förändringar och därmed uppnå verksamhetens mål.

På HR-avdelningen arbetar 16 medarbetare fördelade i tre team:

- HR-samordning: support av generella HR-frågor samt HR-systemfrågor via telefon och mejl, förvaltningsansvar för HR-relaterade IT-system samt samordning och administration av förvaltningsövergripande aktiviteter inom HR-området såsom till exempel vissa statsbidrag och pensionsavtackning.
- HR-partner: stöd till chefer inom till exempel områdena rekrytering, arbetsmiljö och hälsa samt lönebildning. Varje chef i förvaltningen har en namngiven kontaktperson som man vänder sig till med sina personalrelaterade ärenden.
- Bemanning: ledning och administration av Bemanningseenheten.

Samtliga medarbetare på avdelningen har också arbetsuppgifter av långsiktig och strategisk karaktär med utvecklingsuppdrag på stadsgemensam och/eller förvaltningsnivå inom områdena: Attrahera och rekrytera, Arbetsmiljö och delaktighet, Uppmärksamma och premiera, HR-system och -administration

Utöver det ordinarie HR-stödet ansvarar HR-avdelningen också för driften av förvaltningens Bemanningseenhet som startar upp i oktober 2023 och har uppdraget att stötta förvaltningens för-, grund-, gymnasie- och anpassade skolor med korttidsbemanning (bemanningsbehov upp till 10 dagar). Sedan tidigare finns Vikariebanken där studenter, pensionärer med flera har möjlighet att med timanställning arbeta ute i våra verksamheter. Detta kompletteras nu med månadsanställda bemanningsresurser (25-30 personer i uppstarten). Syftet med det förändrade arbetssättet och den nya organisationen är att möta gällande lagstiftning och kollektivavtal, att ge bättre förutsättningar att arbeta med kompetensförsörjningen samt att eventuellt längre fram kunna möta andra visstidsbemanningsbehov som verksamheterna har.

Avdelningen Pedagogiskt Center (PC)

Avdelningen pedagogiskt centers uppdrag är att stödja, inspirera och utmana personal i förskola och skola för att skapa bästa möjliga förutsättningar för barn och ungdomars lärande i Helsingborg. Detta sker genom att erbjuda stöd inom prioriterade områden i form av bland annat kollegialt lärande, konsultation, support, handledning, fortbildning, inspiration och projektledning. På avdelningen arbetar ett trettiotal medarbetare med olika kompetenser baserat på verksamhetens behov och därmed de uppdrag som avdelningen får.

Avdelningen erbjuder stöd kopplat till alla skolformernas styrdokument, till exempel bedömning och betygsättning, pedagogisk dokumentation och ämnesfördjupning. Specifika områden är bland annat

språkutvecklande arbetssätt, skolbibliotek och språk-, läs- och skrivutveckling. Andra områden som är prioriterade som stöd för att utveckla undervisningen är matematik, naturvetenskap och teknik.

Digitaliseringens möjligheter för lärande och utveckling är ett prioriterat utvecklingsområde och genomsyrar idag de flesta insatser. Att höja den digitala kompetensen bland personal, barn och unga är viktigt ur flera perspektiv; både utifrån styrdokumentens krav och som stöd för lärande och utveckling av verksamheten. Ett särskilt fokus är att ta vara på digitaliseringens möjligheter för att utveckla nya innovativa arbetssätt, nya former för samarbete, kommunikation, skapande och administration. Nytt fokusområden under läsåret var att stödja kring frågeställningar om AI i undervisningen (ex Chatgpt). Insatser som är riktade till all personal inom SFF är införande och driftande av HBG Learns, samt införande av nytt kommunikations- och samarbetsverktyg M365.

Under läsåret 22/23 har avdelningen varit ansvariga för projektledning och införande av ett flertal större digitala tjänster bla M365, provtjänst för Digitala nationella prov, Skolbibliotekssystem samt DF Respons. Övriga prioriterade områden är att stödja innovationsarbete, utveckla fritidshem och förskola samt verksamhetsförlagd utbildning kopplat till lärarstudenter (VFU).

För att säkerställa likvärdig tillgång och användning för personal, barn och elever ses utbudet av digitala system och tjänster över, inklusive upphandling av lärplattformar. Flera lärare och skolledare har fått stöd i att utveckla nya multimodala arbetssätt tex skapa film och podd. Insatser sker kontinuerligt kring att stödja data för analys. Data från flera av systemen som används i förskola och skola används för datadriven skolutveckling. Under läsåret har avdelningen haft i uppdrag att samordna en stor nationell konferens "Ute är inne", som fokuserar på lärandet utomhus. Stöd ges kring ledarskapsutveckling utifrån behov till enskilda ledningsgrupper och arbetslag samt utökade chefsmöten.

Avdelningen samordnar blivande lärares verksamhetsförlagda utbildning (VFU). VFU har utvecklats under läsåret i form av nya ramavtal med Malmö Universitet, Lunds universitet och Högskolan Kristianstad. Många förskolor och skolor har även tilläggsavtal med ett eller flera av ovanstående lärosäten, samt Högskolan i Halmstad.

Utöver de generella insatser som nämns ovan så har avdelningen under läsåret 22/23 genomfört nedanstående insatser riktade mot respektive skolform:

Förskola

- Små och stora kompetensutvecklingsinsatser har genomförts kring språkutveckling på olika förskolor. Vi har även startat ett nätverk för språkbud med personal som utsetts från alla förskolor.
- Enskilda förskolor har fått handledning till arbetslag utifrån förskolans identifierade utvecklingsbehov. Många förskolor har fått handledning i uppstarten av det kollegiala arbetet med digitala materialet "Mångfaldens förskola" som förskolorna har tillgång i tre år framåt
- Utbildningar har genomförts för olika målgrupper i förskolan, bland annat en grundutbildning kring uppdraget i förskolan för barnskötare som arbetat länge i verksamheten. En annan utbildning har genomförts för obehöriga och barnskötare kallad "Tillsammans lyfter vi förskolan".
- Utvecklingsarbetet "Fler barn till förskolan" har skett i samarbete med avdelningen Flerspråkighet
- Insatser har gjorts på flera fsk kopplat till digitaliseringens möjligheter för lärande tex använda AR och VR i undervisningen, pedagogisk dokumentation i Unikum.
- Laiban har fortsatt utvecklats utifrån önskemål i verksamheten, samt finns nu på flertalet förskolor. Samarbete har även utvecklats med andra kommuner som också kan leda till samfinansiering.

Grundskola

- Satsningarna inom fritidshem riktar sig genom utbildning för behörig personal i fritidshem, skolledare, förstelärare i fritidshem och utvecklingsledare. Syftet är att öka kunskaperna om fritidshemmets uppdrag, öka förståelsen för sin roll, uppdrag och ansvar samt att förankra styrdokumentet och säkerställa en grundnivå. Ett särskilt fokus har under de senaste läsåren varit att utveckla kvalitet i fritidshemmets verksamhet. I samband med detta har man tagit fram gemensamma målkriterier som stöd för uppföljning av verksamheten.

- I det gemensamma långsiktiga arbetet kring likvärdig skola har avdelningen gett stöd kopplat till ämnesfördjupningar i samband med reviderade kursplaner. Syftet var och är att öka likvärdighet kring tolkning av styrdokument, bedömning och betygsättning. Alla lärare inom grundskolan har deltagit i ämnesträffar som varit över skolgränser. Fortsatt arbete sker under kommande läsår. Stödmaterial erbjuds även via HBGLearns som skolor kan använda i det egna utvecklingsarbetet bl.a. Differentierad undervisning. Utöver det har sambedömningsträffar genomförts kring nationella prov. Alla lärare som genomför proven i sin undervisning deltar på träffarna.

- Stödmaterial kopplat till andra förändringar i läroplanerna bland annat Hedersrelaterat våld och förtryck och sexualitet har tagits fram tillsammans med Elevhälsan och finns tillgängliga i HBGLearns.

- Avdelningen har även ansvarat för en längre kompetensinsats kring skolbibliotek för att säkerställa att alla skolor har ett skolbibliotek, samt införande av ny bibliotekstjänst för utlåning.

- Övriga insatser för att stödja enheternas pedagogiska processer är så kallade skräddarsydda insatser på uppdrag av rektorer utifrån identifierade utvecklingsområden.

- Arbete har skett och pågår gällande förberedelse inför digitala nationella prov. Det gäller teknisk förberedelse inför nationell provtjänstgöring, säkerställa att skolor har tekniska förutsättningar och digital kompetens för genomförandet. Ny digital provtjänst är tillgänglig för alla.

- Stöd har getts till skolor för att öka förståelse kring möjligheter med AI, VR och AR i undervisningen.

- Insatser har gjorts på flera skolor för stöd kring dokumentation i Unikum Syftet är att höja kvaliteten men också för att ta vara på de möjligheter systemet ger för smarta och effektiva arbetssätt, samt säkra att man följer nationella krav.

- Vi har varit delaktiga i projektet "Bygglek" tillsammans med våra miljöombud på förvaltningen. Under H22 testades bygglek i staden och detta slog väl ut. Därför testar vi vidare med en mobil variant av byggleken.

Gymnasieskola

- I det gemensamma långsiktiga arbetet kring likvärdig skola har avdelningen gett stöd kopplat till ämnesfördjupningar i samband med reviderade kursplaner. Syftet var och är att öka likvärdighet kring tolkning av styrdokument, bedömning och betygsättning. Alla lärare inom grundskolan har deltagit i ämnesträffar som varit över skolgränser. Fortsatt arbete sker under kommande läsår. Stödmaterial erbjuds även via HBGLearns som skolor kan använda i det egna utvecklingsarbetet bl.a. Differentierad undervisning. Utöver det har sambedömningsträffar genomförts kring nationella prov för åk 9. Lärare från individuella programmen deltar tillsammans med grundskolans lärare.

- Stödmaterial kopplat till andra förändringar i läroplanerna bla Hedersrelaterat våld och förtryck och sexualitet har tagits fram tillsammans med Elevhälsan och finns tillgängliga i HBGLearns.

- Avdelningen har även ansvarat för en längre kompetensinsats kring skolbibliotek för att säkerställa att alla skolor har ett skolbibliotek, samt införande av ny bibliotekstjänst för utlåning.

- Övriga insatser för att stödja enheternas pedagogiska processer är så kallade skräddarsydda insatser på uppdrag av rektorer utifrån identifierade utvecklingsområden.
- Stöd har getts för att utveckla används det av ItsLearnings rapporter för analys av verksamheten och elevers utveckling.
- Stöd har getts till skolor för att öka förståelse kring möjligheter med AI, VR och AR i undervisningen.
- Arbete har skett och pågår gällande förberedelse inför digitala nationella prov. Det gäller teknisk förberedelse inför nationell provtjänstgöring, säkerställa att skolor har tekniska förutsättningar och digital kompetens för genomförandet. Ny digital provtjänst är tillgänglig för alla.

Anpassad skola

- Satsningarna inom fritidshem riktar sig genom utbildning för behörig personal i fritidshem, skolledare, förstelärare i fritidshem och utvecklingsledare. Syftet är att öka kunskaperna om fritidshemmets uppdrag, öka förståelsen för sin roll, uppdrag och ansvar samt att förankra styrdokumentet och säkerställa en grundnivå. Ett särskilt fokus har under de senaste läsåren varit att utveckla kvalitet i fritidshemmets verksamhet. I samband med detta har man tagit fram gemensamma målkriterier som stöd för uppföljning av verksamheten.
- I det gemensamma långsiktiga arbetet kring likvärdig skola har avdelningen gett stöd kopplat till ämnesfördjupningar i samband med reviderade kursplaner. Syftet var och är att öka likvärdighet kring tolkning av styrdokument, bedömning och betygsättning. Alla lärare inom grundskolan har deltagit i ämnesträffar som varit över skolgränser. Fortsatt arbete sker under kommande läsår. Stödmaterial erbjuds även via HBGLearns som skolor kan använda i det egna utvecklingsarbetet bl.a. Differentierad undervisning.
- Stödmaterial kopplat till andra förändringar i läroplanerna bla Hedersrelaterat våld och förtryck och sexualitet har tagits fram tillsammans med Elevhälsan och finns tillgängliga i HBGLearns.
- Avdelningen har även ansvarat för en längre kompetensinsats kring skolbibliotek för att säkerställa att alla skolor har ett skolbibliotek, samt införande av ny bibliotekstjänst för utlåning.
- Övriga insatser för att stödja enheternas pedagogiska processer är så kallade skräddarsydda insatser på uppdrag av rektorer utifrån identifierade utvecklingsområden.

12. Bilaga 5 Förutsättningar och resultat uppdelat per skola

Tabell 25 Antal elever uppdelat per skola, indelat i olika kategorier

Skola	Elever, förskoleklass	Andel (%) flickor, förskoleklass	Elever, årskurs 1-9	Andel (%) flickor, årskurs 1-9	Andel (%) elever med utländsk bakgrund, åk 1-9	Andel (%) elever med föräldrar med eftergymnasial utb., åk 1-9
Allerums skola	27	66,7	143	49	7	67,8
Anneroskolan	37	56,8	304	52,3	80,6	32,6
Brunnsparksskolan	41	51,2	202	44,1	26,2	66,8
Bårslövs skola	31	41,9	205	43,9	41	55,6
Drottninghögsskolan	37	54,1	224	45,5	87,1	25,9
Elinebergsskolan	46	52,2	837	48,3	43,7	57,6
Gantofta skola	31	35,5	313	46,6	8,3	70,9
Gläntanskolan	37	43,2	410	50,7	66,3	51,7
Gustavslundsskolan	50	54	455	51	42,2	69,7
Holstagårdsskolan	33	36,4	351	53,6	10,5	73,8
Husensjö skola	67	47,8	388	52,3	27,1	71,1
Högstensskolan	24	50	551	49,9	47,9	53,2
International school of Hbg/Gr	39	46,2	553	47,4	86,3	84,4
Kattarps skola	12	..	105	48,6	26,7	48,6
Laröds skola	37	48,6	410	48	16,3	80
Maria Parksskolan	88	48,9	970	45,9	30	68,1
Musikgrundsskolan Synkopen	25	64	219	56,2	42	63
Mörarps skola	43	39,5	234	51,3	14,1	59,8
Nanny Palmkvistskolan	54	55,6	401	46,6	65,3	42,4
Påarps skola	53	45,3	384	47,7	19,5	61,5
Raus Planterings skola	29	44,8	160	46,9	90	34,4
Ringstorpskolan	51	49	298	52	27,9	66,8
Rydebäcksskolan	88	42	865	48,2	6	80,5

Råå Södra skola	28	46,4	137	52,6	10,2	86,9
S:t Jörgens skola	51	52,9	266	45,9	21,8	79,3
Slottsvångsskolan	26	46,2	233	46,4	80,3	25,3
Svensgårdsskolan	36	50	377	49,9	23,3	63,7
Söderskolan	43	34,9	122	54,1	92,6	34,4
Tågaborgsskolan	38	63,2	536	46,1	52,2	53,4
Västra Berga skola	25	44	260	47,7	68,8	50
Västra Ramlösa skola	81	53,1	520	43,8	24,8	72,9
Wieselgrensskolan	39	64,1	523	48,2	82,4	31
Ättekullaskolan	41	48,8	280	51,1	40	56,1

Källa: Skolverket 15 oktober 2022

. = För få elever för att redovisa

Tabell 26 Personalstatistik uppdelat per skola, heltidstjänster

Skola	Lärare och rektor	Rektor	Lärare	Andel kvinnor	Andel med pedagogisk högskoleexamen	Andel med specialped. högskoleexamen	Elever per lärare	Studie- och yrkesvägledare (SYV)	Elever per SYV	Elever åk 7-9 per SYV	Andel tillsvidareanställda
Allerums skola	12,8	0,8	12,0	80,2	97,7	8,4	11,9	0,1	2860,0	.	100,0
Anneroskolan	26,5	0,5	26,0	91,9	77,7	15,4	11,7	0,8	380,0	151,3	77,2
Brunnsparksskolan	15,6	0,3	15,3	88,6	86,0	19,6	13,2	.	.	.	86,0
Bårslövs skola	17,6	0,7	17,0	73,2	65,5	11,8	12,1	.	.	.	68,4
Drottninghögsskolan	20,8	0,5	20,3	80,9	92,6	3,0	11,1	.	.	.	84,7
Elinebergsskolan	73,4	0,5	72,9	67,6	83,4	7,8	11,5	1,7	492,4	320,0	87,2
Gantofta skola	25,9	1,0	24,9	67,5	88,0	4,2	12,6	0,3	1043,3	350,0	84,9
Gläntanskolan	37,1	1,0	36,1	72,0	81,1	5,5	11,4	0,5	911,1	266,7	84,5
Gustavslundsskolan	39,9	1,0	38,9	73,6	94,3	7,7	11,7	0,4	1137,5	382,5	91,8
Holstagårdsskolan	29,1	1,0	28,1	66,1	87,9	3,6	12,5	0,3	1404,0	476,0	90,8
Husensjö skola	34,3	1,0	33,3	71,5	88,0	7,5	11,7	.	.	.	97,0
Högstensskolan	50,2	0,5	49,7	60,0	91,1	10,7	11,1	1,0	551,0	353,0	90,1
International school of Hbg/Gr*	50,3	0,5	49,8	74,5	.	.	11,1	0,4	1455,3	410,5	85,9
Kattarps skola	10,8	0,5	10,3	80,8	94,4	.	10,2	0,1	1750,0	.	95,1
Laröds skola	30,4	1,0	29,4	70,2	88,1	6,8	13,9	0,2	2050,0	770,0	95,2
Maria Parksskolan	76,5	1,0	75,5	70,7	88,9	5,3	12,8	0,5	1940,0	842,0	92,8
Musikgrundskolan Synkopen	17,7	0,5	17,2	63,3	84,3	6,9	12,7	0,2	1152,6	410,5	84,3
Mörarps skola	17,7	0,7	17,1	78,9	87,7	11,7	13,7	.	.	.	81,8
Nanny Palmkvistskolan	37,4	1,0	36,4	73,9	67,1	2,8	11,0	.	.	.	84,3
Påarps skola	39,5	1,0	38,5	70,7	74,4	.	10,0	.	.	.	94,4
Raus Planterings skola	18,3	0,9	17,4	85,0	91,8	13,2	9,2	.	.	.	95,4
Ringstorppsskolan	25,0	1,0	24,0	85,6	95,6	11,3	12,4	.	.	.	96,9
Rydebäcksskolan	62,2	1,0	61,2	76,8	86,6	8,2	14,1	0,7	1291,0	459,7	93,8
Råå Södra skola	8,0	0,2	7,8	74,4	100,0	11,5	17,6	.	.	.	100,0

S:t Jörgens skola	22,0	1,0	21,0	85,9	93,8	14,3	12,7	.	.	.	92,1
Slottsvångsskolan	23,1	0,5	22,6	77,8	85,0	6,1	10,3	0,3	776,7	303,3	85,0
Svensgårdsskolan	24,7	1,0	23,7	63,6	97,0	8,9	15,9	0,4	942,5	335,0	93,7
Söderskolan	15,1	0,2	14,9	97,3	80,8	.	8,2	.	.	.	83,5
Tågaborgsskolan	53,0	1,0	52,0	70,9	79,7	5,4	10,3	0,8	670,0	372,5	80,1
Västra Berga skola	25,4	0,3	25,1	82,3	85,9	3,2	10,3	0,4	650,0	242,5	95,1
Västra Ramlösa skola	36,6	1,0	35,6	90,8	94,5	5,6	14,6	0,3	2080,0	.	94,9
Wieselgrensskolan	48,5	1,0	47,5	69,5	78,0	10,7	11,0	0,8	653,8	290,0	78,6
Ättekullaskolan	23,5	0,3	23,2	80,9	79,2	8,6	12,1	.	.	.	80,3

Källa: Skolverket 15 oktober 2022

. = För få elever för att redovisa

Tabell 27 Behörighet till yrkesprogram uppdelat per skola, åk 8 och åk 9

**Tabell Behörighet till yrkesprogram efter skola och årskurs VT23
(förändring mot VT22 inom parentes)**

Skola	behörighet YP ÅK 8	skillnad VT22	behörighet YP ÅK 9	skillnad_VT22
Anneroskolan	47,2%	-10,2%	75,0%	-8,6%
Elinebergsskolan	72,1%	-16,0%	91,6%	1,7%
Gantofta skola	88,4%	1,7%	96,6%	22,3%
Gläntaskolan	65,9%	-4,8%	81,6%	5,1%
Gustavslundsskolan	88,2%	-3,9%	94,1%	-5,9%
Holstagårdsskolan	83,7%	-13,4%	97,1%	1,1%
Högstensskolan	85,9%	16,8%	71,3%	-3,5%
Laröds skola	92,9%	8,5%	90,0%	5,9%
Maria Parksskolan	84,8%	0,5%	90,2%	-1,1%
Musikgrundsskolan Synkopen	73,3%	-4,4%	92,0%	7,4%
Påarps skola	72,1%	20,4%	50,0%	-10,5%
Rydebäcksskolan	92,2%	8,2%	91,1%	-5,3%
Slottsvångsskolan	34,5%	-31,1%	93,5%	9,7%
Svensgårdsskolan	77,3%	-2,2%	71,8%	-4,5%
Tågaborgsskolan	75,3%	6,0%	77,1%	-13,1%
Västra Berga skola	56,7%	-2,0%	71,0%	5,8%
Wieselgrensskolan	48,8%	-9,7%	76,5%	0,9%
Ättekullaskolan	73,0%	6,3%	84,0%	16,1%

Källa: Betygsdatabasen och egna beräkningar.

Tabell 28 Andel elever som når godkända betyg i alla ämnen, uppdelat per skola och årskurs

Tabell Andel elever som når godkända betyg A—E i alla ämnen, uppdelat per skolenhet, årskurs 6—9, VT23				
Skolenhet	åk 6	åk 7	åk 8	åk 9
Totalt	65,7%	60,4%	63,1%	73,7%
Allerums skola	92,0%			
Anneroskolan	43,5%	30,2%	38,9%	50,0%
Bårslövs skola	88,0%			
Drottninghögsskolan	40,6%			
Elinebergsskolan	38,9%	58,3%	61,6%	83,1%
Gantofta skola	91,4%	58,3%	83,7%	86,2%
Gläntanskolan	46,3%	48,7%	40,9%	76,3%
Gustavslundsskolan	72,5%	88,2%	80,4%	90,2%
Holstagårdsskolan	83,0%	83,3%	76,7%	97,1%
Husensjö skola	85,7%			
Högstensskolan	68,5%	49,6%	75,8%	61,1%
Kattarps skola	66,7%			
Laröds skola	89,7%	67,9%	76,8%	86,0%
Maria Parksskolan	68,8%	75,6%	80,3%	85,7%
Musikgrundsskolan Synkopen	50,0%	64,0%	43,3%	84,0%
Mörarps skola	77,5%			
Nanny Palmkvist skola	60,0%			
Påarps skola	50,0%	55,8%	51,2%	46,9%
Raus Planterings skola	42,9%			
Ringstorps skola	89,7%			
Rydebäcksskolan	85,4%	91,4%	84,5%	88,1%
S:t Jörgens skola	88,9%			
Slottsvångsskolan	52,4%	33,3%	24,1%	51,6%
Svensgårdsskolan	63,6%	64,6%	61,4%	66,7%
Tågaborgsskolan	46,5%	54,6%	51,5%	71,4%
Västra Berga skola	42,9%	45,2%	50,0%	58,1%
Västra Ramlösa skola	84,6%			
Wieselgrensskolan	27,4%	15,5%	25,0%	42,4%
Ättekullaskolan	73,3%	63,6%	56,8%	72,0%

Källa: Betygsdatabasen och egna beräkningar.

Tabell 29 Meritvärde i åk 8 och åk 9 , uppdelat per skola

Tabell Meritvärde i årskurs 8 och 9, per skola, VT23, samt skillnad mot VT22				
Skola	Åk 8	Förändring från vt22	Åk 9	Förändring från vt22
Anneroskolan	176,9	-7,0	206,3	19,2
Elinebergsskolan	199,8	5,4	236,4	9,4
Gantofta skola	244,8	2,7	252,1	35,0
Gläntanskolan	179,7	-0,6	214,9	-1,9
Gustavslundsskolan	233,6	-2,5	245,9	-2,7
Holstagårdsskolan	243,5	5,0	265,1	5,5
Högastensskolan	238,7	7,6	212,2	5,2
Laröds skola	245,4	7,3	256,7	1,4
Maria Parkskolan	236,2	-0,7	264,0	7,8
Musikgrundskolan Synkopen	216,4	1,9	254,1	16,3
Påarps skola	186,2	-3,7	174,8	10,8
Rydebäcksskolan	230,9	8,4	253,0	-8,1
Slottsvångsskolan	148,9	16,4	200,1	11,0
Svensgårdsskolan	207,3	8,8	220,9	-9,2
Tågaborgsskolan	191,4	2,0	212,7	-25,6
Västra Berga skola	172,1	2,6	193,4	-5,8
Wieselgrensskolan	168,1	-6,0	178,9	-12,2
Ättekullaskolan	208,8	6,6	209,3	-11,1

Källa: Betygsdatabasen och egna beräkningar.

Tabell 30 Frånvaro uppdelad per skola och läsår

Tabell: Total frånvaro per skola och läsår				
Skola	19/20	20/21	21/22	22/23
Allerums skola	8,1%	11,5%	11,2%	10,6%
Anneroskolan	12,2%	11,7%	12,2%	10,7%
Borgmästarskolan	12,3%	20,4%	12,0%	5,8%
Brunnsparksskolan	6,8%	6,8%	8,9%	7,5%
Bårslövs skola	7,8%	9,3%	9,3%	9,0%
Drottninghögsskolan	11,3%	11,2%	10,3%	9,3%
Elinebergsskolan	9,9%	10,2%	11,1%	10,3%
Gantofta skola	8,3%	8,6%	9,4%	9,2%
Gläntanskolan	9,3%	10,7%	9,8%	9,8%
Gustavslundsskolan	8,6%	9,9%	9,5%	9,1%
Holstagårdsskolan	8,0%	9,5%	10,3%	9,1%
Husensjö skola	7,5%	9,7%	10,1%	8,5%
Högstensskolan	12,6%	12,3%	12,7%	11,6%
International school of Helsingborg	13,7%	10,0%	11,1%	8,9%
Kattarps skola	9,2%	9,3%	11,0%	8,5%
Laröds skola	7,3%	8,7%	9,1%	9,7%
Maria Parksskolan	7,8%	8,5%	10,4%	9,3%
Musikgrundsskolan Synkopen	10,6%	11,4%	12,1%	10,8%
Mörarps skola	8,3%	11,2%	9,9%	9,1%
Nanny Palmkvist skola	8,0%	8,0%	8,9%	8,2%
Påarps skola	9,1%	10,7%	11,3%	11,1%
Raus Planterings skola	11,6%	11,6%	12,3%	10,0%
Ringstorpsskolan	8,4%	9,5%	9,3%	9,3%
Rydebäcksskolan	8,2%	8,2%	10,7%	9,2%
Råå Södra skola	7,7%	8,8%	9,5%	8,8%
Rönnbäcksskolan	32,7%	47,0%	36,3%	31,3%
S:t Jörgens skola	8,5%	9,5%	10,4%	9,8%
Slottsvångsskolan	12,1%	11,5%	11,9%	12,5%
Svensgårdsskolan	9,3%	10,2%	11,2%	10,2%
Söderskolan	13,1%	9,8%	11,3%	10,4%
Tågaborgsskolan	10,4%	10,5%	10,7%	11,2%
Västra Berga skola	11,3%	12,5%	12,9%	10,8%
Västra Ramlösa skola	7,8%	9,2%	9,7%	8,4%
Wieselgrensskolan	13,5%	14,2%	13,0%	13,4%
Ättekullaskolan	9,5%	10,4%	10,6%	10,5%
Helsingborg totalt	9,6%	10,0%	10,7%	9,9%

Källa: Beslutsstöd

Tabell 31 Resultat av matematiktester, uppdelat per skola, läsår 22-23

Tabell Matematiktest, årskurs 5 och 8, andel korrekta svar, per skola		
Skola	Åk 5	Åk 8
Totalt HBG	64,1%	51,6%
Allerums skola	71,6%	
Anneroskolan	62,3%	33,3%
Brunnsparksskolan	58,4%	
Bårslövs skola	48,4%	
Drottninghögsskolan	48,3%	
Elinebergsskolan	59,3%	41,9%
Gantofta skola	68,6%	41,6%
Gläntanskolan	51,9%	36,8%
Gustavslundsskolan	63,8%	58,3%
Holstagårdsskolan	65,9%	56,5%
Husensjö skola	68,2%	
Högstensskolan	59,5%	65,7%
Kattarps skola	69,1%	
Laröds skola	77,4%	72,5%
Maria Parksskolan	70,5%	62,6%
Mörarps skola	75,2%	
Nanny Palmkvist skola	61,1%	
Påarps skola	57,8%	48,5%
Raus Planterings skola	51,6%	
Ringstorpsskolan	65,8%	
Rydebäcksskolan	70,6%	54,0%
Råå Södra Skola	82,0%	
S:t Jörgens skola	70,8%	
Slottsvångsskolan	45,5%	56,5%
Svensgårdsskolan	66,1%	51,0%
Tågaborgsskolan	61,9%	51,3%
Västra Berga skola	68,8%	63,5%
Västra Ramlösa skola	66,2%	
Wieselgrensskolan	37,7%	29,3%
Ättekullaskolan	70,8%	54,9%

Källa: Beslutsstöd